

fórum života

Za dobrovoľný príspevok

ročník 12, 2/2015

Téma: Národný pochod za život

viac na strane 18

Chránime rodinu, chránime život od počatia

OBSAH

AKTUÁLNE

Sviečka za nenarodených 3

KOMENTÁR

Írske referendum: Prečo? 8

TÉMA

EllaOne vo voľnom predaji 14

NÁRODNÝ POCHOD ZA ŽIVOT

Už 20. septembra 18

TÉMA

Kauza Nórske fondy 24

Z DOMOVA

S relikviu sv. Gianny 27

ZO ZAHRANIČIA

V Ríme proti genderu 32

Eutanázia transsexuála 33

ÚVODNÍK

Pred dvomi rokmi sa v Košiciach stretlo takmer stotisíc ľudí, ktorí hovorili o potrebe rešpektovať a chrániť život každého človeka od prvých momentov počatia až po koniec jeho dní. Náš hlas zaznel tak silno, že to mnohých prekvapilo a zaskočilo. Bol to „košícky zázrak“, niečo, čo Slovensko predtým nezažilo. Ale ozvena tohto hlasu postupne zoslabla, prekričaná každodennými problémami spoločnosti. Neplatné referendum o ochrane prirodzeného manželstva nám pripomenulo, že jednorazové vzopnutie nestačí. Manželstvo jedného muža a jednej ženy zakladá rodinu, ktorá je tým najlepším prostredím pre vznik a zdravý vývoj života, pre kultivovanie súcitu a ľudskosti, pre udržiavanie solidarity medzi generáciami a odovzdávanie skutočných hodnôt. Je len logické, že Fórum života je od začiatku partnerom Pochodu za život. „Chceme vytvárať spoločnosť, ktorá rešpektuje ľudský život od počatia po prirodzenú smrť a podporujeme rodinu ako optimálne miesto vzniku a rozvoja ľudského života,“ píše sa vo vízii, ktorú sa snažíme v spoločnosti presadzovať. Ponúkame vzdelávanie, ale aj praktickú pomoc rodinám a ženám v ťažkých životných situáciách. Pripomienkujeme zákony a angažujeme sa aj v celoeurópskom priestore, pretože hoci je Slovensko malou krajinou, nie je ostrovom a Európa je aj naším domovom. Naši členovia sú tu a pracujú aj vtedy, keď nestojí tribúna a nie sú zapnuté kamery. Teším sa na Pochod za život v Bratislave. Pretože viem, že aj naša práca prispela k tomu, že pochod bude. A tiež preto, že keď sa skončí, budeme v nej ešte s väčšou radosťou pokračovať. Dovidenia v Bratislave!

ANNA ZÁBORSKÁ

Spravodajca občianskeho združenia Fórum života, evidenčné číslo: EV 2967/09. Vydáva: Fórum života, o. z., Heydukova 14, 811 08 Bratislava, IČO 31 815 839, www.forumzivota.sk. Tlač: Anna Buchtová Varínska tlačiareň/Elektro AB

Fórum života je občianske združenie fyzických a právnických osôb. Jeho cieľom je budovať spoločnosť, ktorá rešpektuje ľudský život vo všetkých jeho formách od počatia po prirodzenú smrť a podporuje rodinu ako optimálne miesto vzniku a rozvoja ľudského života.

Kontakt na redakciu: Heydukova 14, 811 08 Bratislava, e-mail: spravodajca@forumzivota.sk. Číslo 2/2015, vyšlo v septembri 2015. Spravodajca o. z. Fórum života vychádza od decembra 2003 väčšinou štyrikrát ročne. Akékoľvek rozširovanie textov je povolené s podmienkou uvedenia zdroja.

Redakčná rada: Mária Demeterová, Marcela Dobešová, Mária Raučinová, Anna Verešová, Anna Záborská
Číslo redakčne pripravilo: Mária Raučinová, Marcela Dobešová, Danka Jacečková
Grafika a DTP tlačenej podoby: Bofostudio
Dizajn novej podoby obálky: Mgr. art. Jozef Turlik
 Texty neprešli jazykovou korektúrou.

Ďakujeme autorom, že poskytli texty a fotografie bez nároku na honorár. Fórum života 2015

Titulná strana:

Vítazná snímka fotosúťaže FŽ
 Autorka: Silvia Hackerová

AKTUÁLNE

Sviečka za nenarodených ako maják na ceste života

Pomaly odznel letný čas a s ním i jeho radosti, čas na oddych, dovolenky a prázdniny. Opäť sa dostávame do dynamického nasadenia v práci a v škole. Všetko sa vracia do pôvodného rytmu. Je dobré naladiť sa na tento rytmus povinností a každodenného života. Avšak v tomto cyklickom prúde je tiež dobré nestratiť z dohľadu majáky, ktoré nám svietia na cestu. Pretože správnu cestu vieme nachádzať iba vo svetle.

Takýmto majákom môže byť aj akcia Fóra života - Sviečka za nenarodené deti. Zmyslom tejto kampane je stíšenie v tichu a spomienka na deti, ktoré zomreli pri spontánnom alebo umelom potrate. Tieto deti nedostali šancu žiť ten život, ktorý žijeme my. Sviečka je príležitosťou pozastaviť sa nad tajomstvom smrti. Nieкто musí zomrieť, nieкто ostáva žiť. Chceme využiť túto príležitosť a uvedomiť si

hodnotu ľudského života v akejkolvek jeho fáze. Tak ako si vážime svoj život či život našich blízkych, tak by sme si mali vážiť aj životy detí, ktoré sú v prípravnej fáze svojho narodenia. Vonkajším znakom tejto úcty je malá biela sviečka, ktorá symbolizuje detskú nevinnosť a odkázanosť na nás dospelých.

Po prevalení škandálu predávania orgánov z telíčok potratom zabitých nenarodených detí organizáciou Plánované rodičovstvo (Planned Parenthood) v USA sa ukázalo, že naša civilizácia stráca elementárnu úctu k nenarodenému životu a ľudské telo sa stáva tovarom na predaj a rozobratie orgánov. Nesmieme pripustiť, aby sa tieto praktiky udomácnili, tým zvlášť v mene výskumu či vedeckého pokroku, ktorý má predovšetkým slúžiť rozvoju človeka. Naopak, postoj za život a jeho ochranu bude vždy o krok vpred. Práve preto je Sviečka za nenarodené deti svojím poslanstvom aktuálna a potrebná.

Pozývame všetkých k tomu, aby sa zapojili do tejto kampane, ktorá sa koná už 13. rok po celom Slovensku. Prebieha počas októbra a vrcholí 2. novembra, v deň Pamiatky zosnulých. Ponúkame opäť originálnu sviečku s logom Fóra života, ktorú si môžete zapáliť vo vašej domácnosti alebo na cintoríne a spomenúť si v modlitbe okrem vašich zosnulých príbuzných aj na zomreté nenarodené deti. Dúfame, že svetlo týchto sviečok prežiarí ľahostajnosť, egoizmus a pohodlnosť ľudí. Bude majákom nádeje v týchto časoch, keď sa za ľudské právo vyhlasuje právo zabiť. Pozývame vás, aby ste sa aj vy stali svetlom v rodine, práci, vo vašom okolí. Nech sa poslanstvo hodnoty života od počatia po prirodzenú smrť šíri cez vás ďalej.

MARTIN GAZDÍK,

koordinátor projektu Sviečka za nenarodené deti

fórum života
 www.sviecka.forumzivota.sk

2. NOVEMBER

SVIEČKA ZA NENARODENÉ DETI

V deň, keď si budeme spomínať na našich drahých zosnulých, spomeňme si aj na zomreté nenarodené deti.

Vonkajším symbolom spomienky je horiaca sviečka.

Jej kúpou v rámci verejnej zbierky podporíte projekty zamerané na ochranu ľudského života.

S vašou pomocou dotlačíme viac.

TLACOVÁ KANCELÁRIA
 Kancelária ľudských práv
 LUX Katoľické duchovní
 DUMON
 DOMKA
 slovo
 postoy.sk
 VOX
 rodina
 DUCHOVNÝ PASTIER
 Vynálezská
 ZIMO
 ZKSM

AKTUÁLNE

Nechceme civilizáciu, ktorá porciuje potratené deti

Pred sídlom slovenskej Spoločnosti pre plánované rodičovstvo (SSPPR) na Medenej ulici v Bratislave sa 22. augusta zišlo okolo 70 ľudí, ktorí protestovali proti barbarickým praktikám americkej pobočky Planned Parenthood (Plánovaného rodičovstva) ničiacim počatý život za cieľom získavania orgánov. Protest prebiehal solidárne s ostatným organizáciami vo svete v ten istý deň. Zhromaždenie zorganizovalo Fórum pre verejné otázky (FVO), Fórum života, Fórum kresťanských inštitúcií a Spoločenstvo Ladislava Hanusa. V júli a auguste sa objavilo na internete video zachytávajúce skrytou kamerou vyjednávanie cien za orgány bábätiok, potratených na amerických klinikách IPPF, pričom v USA platí zákaz obchodovania s ľudskými orgánmi. Planned Parenthood tvrdí, že poplatky, ktoré vyberú, pokrývajú len skutočné náklady pre uskladnenie a dopravu. Ich zástupcovia sa však v týchto videách pokúšali zvýšiť svoj zisk za kvalitné celistvé orgány. Popri konzumovaní šalátu a popíjaní vína cynicky vysvetľovala jedna z členiek, ako získavajú orgány. „Jednoducho to rozdrvím nad orgánom a pod ním a zistím, či sa mi podarilo získať orgán neporušený.“ Planned Parenthood je v USA najväčšou sieťou poskytovania potratov. Z verejných financií dostáva pol miliardy dolárov, ktoré posieľa aj svojim pobočkám. Z týchto peňazí profituje aj Slovenská spoločnosť pre plánované rodičovstvo so sídlom v Bratislave. Podľa europoslankyne Anny Záborskej „slovenskí lekári jediným slovom neodsúdili predávanie orgánov

umelo potratených detí. Akú majú teda ženy záruku, že týmto lekárom ide v prvom rade o ich zdravie, a nie o vlastný odborný alebo finančný prospech?“ Europoslanec Branislav Škripek odsúdil cynický prístup pracovníčok Planned Parenthood, pričom opísal svedectvo jednej z nich o tom, že srdce dieťatka „určeného na orgány“ ešte bilo. „Praktiky Planned Parenthood sú o to barbarskejšie, že vopred riadia potrat tak, aby sa uchovala celistvosť orgánov. Ide o cynický pohľad na ľudskú bytosť ako súhrn súčiastok,“ zdôraznila na proteste zástupkyňa Fóra života. Hlavný organizátor Michal Makovník z FVO poďakoval „tým, ktorí sa na zhromaždení zúčastnili alebo ho podporili na diaľku“. Záverečné vyhlásenie zhromaždenie adresovalo predstaviteľom SSPPR, vláde a parlamentu. Účastníci v ňom „podporili život hodný ochrany už pred narodením“, „pridali sa k žiadostiam o zrušenie financovania aktivít Planned Parenthood z peňazí daňových poplatníkov“ (žiadosť adresoval aj europoslanec M. Mikolášik Európskej komisii) a „odmietli prípadné snahy o zavedenie podobných praktík na Slovensku“. Vyzvali predstaviteľov SSPPR, „aby sa dištancovali od praktík svojej partnerskej organizácie v USA a ak nedôjde k náprave, aby sa vzdali jej finančných príspevkov“. Vládu SR požiadali, aby „kontrolovala obchodovanie s orgánmi potratených detí na Slovensku a aby sa dôrazne postavila proti nemu aj na medzinárodných fórach“.

KONFERENCIA

Bioetika pozýva k náročnosti a zodpovednosti

Bratislavský hotel Barónka sa v polovici júna zaplnil bielymi pláštami a čiernymi rúchami. Takto symbolicky dvojfarebne by sa dalo charakterizovať odborné podujatie organizované z iniciatívy Subkomisie pre bioetiku pri KBS a Ústavu medicínskej etiky a bioetiky. Dialóg medzi odborníkmi zdravotníctva a odborníkmi na morálku a etiku je totiž čoraz nevyhnutnejšie úzko prepojiť. Konferencia s názvom *Výzvy a zodpovednosť kresťanskej bioetiky* sa o to pokúsila.

Snímka: www.kellyhills.com

Vyššie sto účastníkov rozličných zdravotníckych profesií, teológov, rehoľníkov, ale aj pacientov, rodičov a opatrovateľov malo možnosť zamýšľať sa nad výsostne aktuálnymi témami náhradného materstva, starostlivosti o zomierajúcich a autizmu. Každá z troch panelových diskusií mala nabitý blok prezentácií, ale dôležitejšia bola diskusia, ktorá ukázala, koľko nevyriešených otázok zostáva pred nami.

Po 20 rokoch od Evanjelia života

Programu dominovali dve State-of-the-Art prednášky: k slávnostnému dvadsiatemu výročiu vydania encykliky pápeža Jána Pavla II. *Evangelium vitae* v podaní dekana RKCMBF Mons. Vladimíra Thurza, druhá patrila hostke rímskej nemocnice Bambino Gesù neuropsychiatrickej Paole de Rosa. Počiatkové pripomenutie encykliky potvrdilo prozreteľného ducha vtedajšieho pápeža, ktorý zdôrazňoval

KONFERENCIA

absolútny rešpekt k ľudskej bytosti od jej vzniku „ako k osobe“. To vopred vylučuje právne špekulácie o prítomnosti či neprítomnosti duše v ľudskej bytosti v súvislosti so stupeňom vývoja embrya a potreby jeho ochrany. Toto absolútne právo na život zahŕňa aj právo dôstojne zomierať (nie právo na smrť). Prednášajúci zdôraznil, že „prílišná medicalizácia smrti odvádza pozornosť od faktu, že smrť je jedinečným momentom, od ktorého závisí naša večnosť.“ Práve tento okamih sa podľa neho v poslednom čase stal predmetom boja.

Náhradné materstvo za dverami

V sekcii o náhradnom materstve vystúpil gynekológ I. Wallenfels z ambulancie sv. Gianny. Funkciu náhradnej matky nazval „živým inkubátorom“, ktorý má „vykultivovať“ dieťa pre druhých. Náhradné materstvo tak „popiera a ruší všetky intímne väzby vytvorené medzi matkou a dieťaťom v priebehu vývoja vplyvom prenášačov nervových signálov a hormónov“. Pri náhradnom materstve dochádza k tzv. kognitívnej disonancii, čiže organizmus ženy a dieťaťa sa všetkými bunkami pripravuje na vzájomný vzťah, ktorý sa však náhle pretne a dieťa sa od matky odtrhne. Neonatológ A. Hrádcký rozlíšil dva typy náhradného materstva (gestačné a tradičné) a pripomenul, že pri téme náhradného materstva sa vynecháva z hry „záujem dieťaťa“. Ďalší prednášajúci doplnili tému o analýzu pojmu osoba a o dôležitosť spojenia plodivého a spojitívneho významu manželského aktu, ktorý sa v prípade náhradného materstva rozdeľuje (J. Viglaš), prof. J. Glasa

z Ústavu medicínskej etiky a bioetiky rozobral pohľady na náhradné materstvo z rôznych uhlov, zhrnuté vo vyhlásení Subkomisie pre bioetiku k náhradnému materstvu. Poslankyňa Európskeho parlamentu A. Záborská informovala o krajinách, kde je povolené náhradné materstvo, ako aj o poslancovej iniciatíve európskej deklarácie proti náhradnému materstvu. Spomenula tiež existenciu tzv. trhu detí pre mužské páry, ktorý organizovala spoločnosť Men Having Babies v Bruseli.

Eutanázia ako nedostatok pomoci človeku

Ďalší blok patril nevyliciteľne chorým. Prof. Glasa zdôraznil potrebu naplniť všetky potreby zomierajúceho človeka: fyzické, psychické, sociálne aj duchovné. Duchovná starostlivosť je preto konštitutívnu zložkou zdravotnej starostlivosti. Pacient nemôže byť „týraný medicínou“, čo tvrdí aj učenie Cirkvi, keď odmieta tzv. úpornú terapiu. Na druhej strane eutanázia je vždy úmyselným zabitím človeka a neexistuje aktívna a pasívna eutanázia. Veľkú budúcnosť pre zomierajúcich prináša odbor paliatívnej starostlivosti a hos-

KONFERENCIA

pice, ktoré však zo strany štátu stále nemajú vytvorené dostatočné podmienky. Morálny teológ J. Vivoda charakterizoval eutanáziu ako „čin (alebo zanedbanie konania), ktorý spôsobuje smrť kvôli odstráneniu utrpenia.“ Praktickej hospicovej starostlivosti v zariadeniach i jednotlivým prípadom sa venovali lekárkou I. Brtáňová a E. Vlčková a rehoľná sestra Gorazda z Trenčína. Každá smrť je jedinečná, ale možno sa na ňu pripraviť. Dobrý hospicový tím je založený na pravdivosti, profesionalite a morálke. Neustále vzdelávanie a duchovný rast personálu je kľúčový. K smrti nemá človek pristupovať s myšlienkou „nejak to zvládnem“, ale ako z toho „vytvoriť čo najkrajšiu udalosť života“. Základný prístup k zomierajúcemu má byť úctivý a veľmi osobný: osloviť priezviskom, požiadať o dovoľenie, tempo duchovného rozhovoru má určovať pacient, neposudzujeme jeho ani jeho rodinu, pri zhoršovaní stavu ho nenechávame samého. Zásadou duchovnej služby pri zomierajúcom je podľa duchovného správcu Jendrejovského láskavý prístup, vzbudenie dôvery, odpustenie. Dobre prežitý život je predpokladom dobrej smrti. Zomierajúci pacient môže dať zakúsiť chuť neba.

Autizmus a jeho výzvy pre spoločnosť

Novinkou bioetickej konferencie bola téma autizmu. V hosťovskej prednáške neuropsychiatricka Paula de Rosa poukázala na štatistiky súčasného autizmu, ktorým trpí 1 % populácie, pričom muži štyrikrát viac ako ženy. Rodina s autistickým členom prežíva stres a v istom zmysle je tiež autistická. Trpí

izoláciou, predsudkami, sociálnou stigmu. Kým v minulosti sa hľadala príčina autizmu, dnes sa hľadá riešenie. Nástrojom terapie je vlastne samotná rodina. Čím včasnejšia je terapia, tým väčší je terapeutický úspech. Dnes existujú už medzinárodné projekty na zaškolenie personálu. O medicínskej stránke problému informovala prof. D. Ostatníková z Centra výskumu autizmu v Bratislave. Autizmus je neurovývinové ochorenie, pri ktorom zohrávajú úlohu genetické aj epigenetické faktory. Podľa Ostatníkovej ide o poruchu spojenia mozgových buniek, ich sieťovania, ktoré vzniká v prenatalnom vývoji. Autista nedokáže spracovať informácie na vyššej kognitívnej úrovni, nevie ich triediť a nevie sa vcítiť. Autisti majú aj nižšiu hladinu oxytocínu (hormónu väzby k druhej osobe). Ďalší prednášajúci sa venovali manažmentu ochorenia (S. Hnilicová), psychologickéj pomoci rodinám s deťmi (M. Glasová), pedagogickým aspektom (E. Turáková) a napokon duchovnej pomoci pacientov (P. Maľarčík z Centra pre mladých pri Prešovskej archieparcii).

K veľkému úspechu bioetickej konferencie v Bratislave možno pripočítať predovšetkým prepojenie duchovnej a medicínskej stránky problémov, príležitosť na vzájomné počúvanie sa a otvorené diskutovanie v publiku i za panelom. Ukázala sa tiež osobitná potreba vzdelávania kňazov v odborných témach, ktoré si najmä v posledných rokoch vyžadujú u odborníkov vážne morálne rozhodnutia s ďalekosiahlymi následkami.

MÁRIA RAUČINOVÁ

Foto: www.zimbio.com

KOMENTÁR

Írske referendum: prečo tak dopadlo

Najst' jednoznačné dôvody, prečo írske referendum o rovnakopohlavných „manželstvách“ dopadlo pre kresťanov nepriaznivo (63 % za a 37 % proti), nie je ľahké. Napriek tomu by sme sa nemali vzdať otázky a stále hľadať odpovede na „prečo“, a to v konfrontácii s našou situáciou na Slovensku.

Írsko malo bezpochyby povest' silne katolíckeho národa. Môžeme však špekulovať a rozlišovať medzi vonkajším postojom kultúrno-náboženskej tradície a vnútorným postojom svedectva viery. Otázkou zostáva aj to, či Cirkev v poslednom období medzi obyvateľmi ne strácala morálnu autoritu.

Katolicizmus v Írsku sa doteraz premietal aj do politiky. Krajina ako jedna z mála európskych štátov dodnes nepovoľuje potraty (okrem ohrozenia života matky). Homosexualita bola nezákonná do roku 1993 a rozvod zle-

galizovaný až po dvoch referendách v roku 1995. Inštitút registrovaného partnerstva zaviedli v Írsku v roku 2011. Približne 85 % obyvateľstva sa pritom hlási k rímskokatolíckemu náboženstvu, hoci od roku 1970 klesla pravidelná nedeľná návštevnosť bohoslužieb z 90 % na 35 %. Sexuálne škandály kňazov odhalené a široko medializované v poslednom období výrazne naštrbili meno Cirkvi. Priepasť medzi učením Cirkvi a životom v praxi sa prejavila v plnej miere aj v referende. Vytvárala obraz, akoby učenie bolo odtrhnuté od života, a nie život od morálnych hodnôt. Na druhej strane sa v štátnej politike plne ujímal liberálny sekularizmus pod hlavičkou neutrality a vylúčenia akejkoľvek ideológie z politiky. Tento trend sa plánuje presadzovať aj v iných európskych krajinách. Hodnotovosť, najmä ak je

KOMENTÁR

hlásaná z úst veriacich ľudí aj celkom bez náboženských argumentov, postavená iba na prirodzenom princípe dobra a rozvoja človeka a spoločnosti, sa považuje za ideológiu. A tak prebieha akože ideologická vojna, z ktorej jedna strana vedie síce k pádu a rozpadu civilizácie a druhá je vlastne obranou a otázkou ďalšieho prežitia generácií, no v mainstreamových médiách sa to prezentuje ako dialóg dvoch krajných ideologických prúdov bojujúcich o priazeň ľudí.

O predpreferovanej kampani v Írsku však nemožno hovoriť ako o rovnocennom dialógu. Všetky štyri politické strany vrátane írského premiéra Endu Kennyho sa vyjadrilo za prístup k manželstvu nezávisle od pohlavia. Všetci lídri kľúčových technicky zameraných firiem vydávali jasný signál, že súhlas je moderným, pokrokovým a tolerantným postojom. V tichej opozícii zostali len katolícki biskupi, ktorí napokon prenechali kampaň za nesúhlas iba laickým aktivistom podporujúcim otcovstvo a materstvo (Mothers and Fathers Matter).

Za povšimnutie stojí aj spojenie dvoch nesúvisiacich tém v jednom referende či súčasná voľba poslanca do dolnej komory Írskeho parlamentu v ten istý deň. Okrem manželstva rovnakopohlavných párov sa referendum totiž týkalo aj zníženia vekovej hranice prezidentských kandidátov z 35 na 21 rokov. Občania napokon toto zníženie v referende odmietli. Aj samotná formulácia otázky k manželstvu rovnakého pohlavia nebola priaznivo nastavená. „Manželstvo môže byť uzavreté v súlade s právnymi predpismi

medzi dvoma osobami bez rozdielu na základe pohlavia,“ tak by znel doslovný preklad dodatku k Írskej ústave. To vyvolávalo dojem, že nemožno niekoho diskriminovať „na základe pohlavia“. O zmysle a podstate manželstva ako služby splodenia a výchovy novej generácie, ktorú môže splniť iba zodpovedne uzavretý zväzok muža a ženy, sa málo hovorilo. Všetko sa točilo okolo nediskriminácie a tolerance menšín. Dialóg sa tak mnohokrát preniesol priamo na emotívnu rovinu a minul sa racionálneho cieľa.

Presne toto sa teraz deje aj u nás. Emotívne príbehy plné utrpenia a bolesti ľudí marginalizovaných pre svoju sexuálnu a rodovú identitu sa miešajú s racionálnymi princípmi fungovania spoločnosti na základe štruktúry rodín. Takýto dialóg „jedných o koze a druhých o voze“ nemôže uspieť a nemôže ani dať jasné poslanstvo občanom. Ak sa chceme zodpovedne postaviť k budúcej tvári Európy, musíme sa naučiť hovoriť - argumentovať a protiargumentovať - na jednej aspoň trochu spoločnej platforme.

MÁRIA RAUČINOVÁ

Foto: www.crisismagazine.com; www.irishcentral.com.

V EURÓPSKOM PARLAMENTE

Správa Noichl o rovnosti rodov a nových právach

Poslankyňa Európskeho parlamentu z Progresívnej aliancie socialistov a demokratov Nemka Maria Noichl predložila začiatkom júna 2015 do pléna Správu o stratégii EÚ pre rovnosť medzi mužmi a ženami. Čo všetko sa skrýva za týmto zdanlivo dobrým a vo všeobecnosti prijateľným názvom dokumentu? Boli si poslanci vedomí, za čo zahlasovali? Kam smeruje celá táto nevinná agenda rovnosti?

Členovia Fóra života osobne oslovili slovenských europoslancov, aby odmietli správu, ktorá hrubo zasahuje do oblastí, ktoré sú v kompetencii národných štátov. Štyria poslanci (B. Škripek, A. Záborská, M. Mikolášik a I. Štefanec) odpovedali, že nepodporia Noichl správu. Pokus o pozmenenú (aj keď nie úplne prijateľnú) správu z dielne európskych ľudovcov (EPP) neprešiel. O jednotlivých odsekoch sa hlasovalo samostatne. Hlasovanie viedla podpredsedníčka EP Ulrike Lunacek. Správu Noichl napokon schválila väčšina europoslancov v pôvodnom znení. Napriek tomu, že správa nezaväzuje štáty k poslušnosti, môže byť vhodným podkladom (a najmä jej odhlasovanie) na ďalšie kroky Európskej komisie v tejto agende.

Noichl správa totiž vyčíta, že doterajšia európska stratégia rodovej rovnosti bola nedostatočná a málo rázna, že sa nepodarilo dosiahnuť želané výsledky a že „v posledných rokoch získali v niekoľkých členských štátoch verejný priestor hnutia smerujúce proti rodovej rovnosti, ktoré sa snažia posilňovať tradičné rodové úlohy“. Správa kritizuje

„neexistenciu jednotnej politiky rodovej rovnosti“ a navrhuje potrebu vyčleniť na ňu „vhodný podiel finančných prostriedkov a lepšie ju koordinovať“. Inými slovami, rodová rovnosť sa má stať prioritou všetkých politík a má pohltiť obrovské množstvo financií. Správa Noichl sa so všetkou „zodpovednosťou“ obracia na Európsku komisiu a vyzýva ju, aby neostala pasívna a konala.

„Vyzýva Komisiu, aby vypracovala opatrenia, ktoré budú zamerané na odstránenie diskriminácie všetkých žien v ich rozmanitosti v rámci širšej protidiskriminačnej stratégie a osobitného a samostatného plánu pre LGBTI skupiny.“ Inými slovami, volá po zvláštnej opatere pre lesbické ženy, ktoré považuje za osobitne zraniteľnú skupinu žien, napríklad preto, lebo okolie nepovažuje ich štýl života za správny. Dokument vyzýva cez Komisiu európske krajiny, aby „zbierali, analyzovali a zverejňovali spoľahlivé štatistické údaje rozčlenené podľa pohlavia a ukazovateľov rodovej rovnosti vo všetkých oblastiach politiky“. Na tieto prieskumy, ankety a štúdie pôjdu peniaze z domácich rozpočtov, pričom skutočná pomoc ženám, deťom, či celým rodinám ostane podfinancovaná.

Správa „vyzýva Komisiu zabezpečiť, aby členské štáty umožňovali plnohodnotné právne uznanie preferovaného pohlavia osoby vrátane zmeny krstného mena, čísla sociálneho poistenia a ďalších ukazovateľov pohlavia v dokladoch totožnosti“. Za touto výzvou možno vidieť jasnú podporu transrodovej

V EURÓPSKOM PARLAMENTE

kultúry, pričom sa v tomto úsilí nedbá ani na legislatívu jednotlivých krajín, ani na výhradu svedomia tých, ktorí neuznávajú „výber pohlavia podľa vnútorného cítenia“ nezávisle od biológie.

Noichl správa sa ďalej odvoláva na to, že „zloženie rodín a vymedzenie pojmu rodiny sa postupne menia“, pričom nezohľadňuje kultúru a tradície danej krajiny ani základný zmysel a úlohu prirodzenej rodiny pre štát. Naopak, správa „odporúča komplexnejšie právne predpisy týkajúce sa rodín a pracovnej oblasti, pokiaľ ide o rodiny osamelých rodičov a rodičovstvo LGBT osôb“. Takáto antirodinná politika vedie krajinu do priepasti, k vrcholu demografickej krízy a k potrebe doplniť nedostatok vlastných občanov imigrantmi, čo sa aj v súčasnosti deje.

Úplným ideologickým zásahom tejto správy do nezávislosti vedy je „výzva adresovaná Európskej komisii a Svetovej zdravotníckej organizácii, aby poruchy rodovej identity odstránili zo zoznamu duševných porúch a porúch správania, aby zabezpečili nepatologizujúcu zmenu klasifikácie v rámci rokovanií o 11. verzii Medzinárodnej klasifikácie chorôb“.

V oblasti vzdelávania a výchovy detí a mládeže má správa vyburcovať tlak zo strany Európskej komisie na uplatňovanie rodovej výchovy a tým porušiť článok 15. Všeobecnej deklarácie ľudských práv o práve rodičov na výchovu svojich detí. Pretože Noichl správa „vyzýva Komisiu a členské štáty, aby konali a realizovali programy sexuálnej výchovy na školách a zabezpečili poradenstvo a prístup k antikoncepcii pre mladých ľudí“. Tento spôsob nabáda mládež skôr na voľné sexuálne správanie

a promiskuitu, než na kontrolovanú sexualitu.

Napokon správa pobáda, aby sa rodová agenda šírila aj za hranicami Európskej únie, teda v krajinách tretieho sveta, ktoré ju mnohokrát odmietajú: „Vyzýva Komisiu, aby objasnila úlohu, ktorú chce EÚ zohrávať vo svete z hľadiska podpory rodovej rovnosti v Únii aj za jej hranicami, a aby sa tieto ciele snažila dosiahnuť prostredníctvom koncepcie uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti vo všetkých oblastiach.“

Z pohľadu Fóra života, ktoré odmieta ideologický tlak prostredníctvom Istanbulskeho dohovoru, je zaujímavý aj bod, v ktorom Noichl správa „vyzýva Komisiu, aby v súlade s ustanoveniami smernice 2012/29/EÚ začlenila vymedzenie pojmu rodovo motivovaného násillia do budúcej stratégie“. Tento pojem v sebe skrýva možnosť, aby sa za rodovo motivované násillie považovalo napríklad aj to, ak si niekto v dokladoch bude chcieť zmeniť pohlavie z muža na ženu (alebo naopak), a dovtedajší partner s tým nebude súhlasiť a bude proti tomu bojovať, alebo ak niekto po rokoch manželského života pocíti väčšiu príťažlivosť k rovnakému pohlaviu a bude chcieť doterajšie manželstvo zrušiť, pričom druhý sa tomu bude brániť.

Schválenie Noichl správy v Európskom parlamente nie je nevinná záležitosť. V podstate ukazuje smer a trend, ktorým sa uberá európska agenda, ako aj necitlivosť, s akou zasahuje do právomoci krajín, najmä tých, v ktorých ešte vládne túžba po zdravej spoločnosti založenej na rodine a manželstve.

TÉMA

Ukrajinská stopa v slovenských rodinách

Koncom mesiaca júna až začiatkom júla sa v horúcej Bratislave uskutočnil zaujímavý a veľmi perspektívny projekt. Poradenské centrum pre rodiny Family Garden (vzniklo v roku 2014 so sídlom v saleziánskom stredisku na Miletičovej v Bratislave a zastrešujú ho laici) zorganizovalo v spolupráci s tromi bratislavskými saleziánskymi strediskami dvojtýždenný pobyt pre siroty z ukrajinského sirotinca, rodinného domu Pokrova, ktorý sa nachádza v najväčšom meste Západnej Ukrajiny, vo Lvove.

Myšlienka tohto pobytu vznikla vďaka postrehom, ktoré písal o Ukrajine jej nový saleziánsky provinciál Slovák don Karol Maník. Jeho pútavé a informačne bohaté úvahy a snímky z nového prostredia inšpirovali nápad pozvať ukrajinské siroty do slovenských rodín a dať im zažiť kontakt s obyčajnou, normálne fungujúcou rodinou.

Viacerí aktivisti z Family Garden začali celý projekt pripravovať, pričom prvou dôležitou úlohou bolo získať zopár rodín a dobrovoľníkov, ktorí by ochotne deti prijali a počas ich pobytu zabezpečovali program. S manželom sme dostali ponuku participovať na tomto projekte a s radosťou sme sa zapojili.

Chlapcov napokon prišlo šesť. Projekt sa organizoval po prvý raz a spočiatku vôbec nebolo isté, či sa nájde dostatok dobrovoľníkov, preto sa organizátori držali zásady, že „menej je niekedy viac“. Viaceré rodiny sa napokon prihlásili. Každá vrátane mojej, ubytovala chlapcov na niekoľko nocí, poskytla im raňajky, desiate a večere. Počas dňa mali chlapci

každý deň program, na ktorý ich bolo treba ráno priviezť a večer zase odviezť do rodín. Program zahŕňal návštevu a sprievodné aktivity v niekoľkých bratislavských múzeách, prehliadku nákupného centra Eurovea trochu netradične „od pivnice až po strechu“, exkurziu v televízii TA3, prehliadku autoservisu, výlet do Karpát či absolvovanie lezeckej steny. Úžasnú ponuku dostali organizátori od istej štedrej rodiny: štvorhodinový vstup a konzumáciu v šamorínskom aquaparku. Iná rodina darovala chlapcom

na úhradu nákladov spojených s ich pobytom 600 eur. Všetky tri saleziánske bratislavské strediská (Miletičova, Trnávka a Mamateyova) vyzbierali pre sirotinec oblečenie, trvanlivé potraviny, lieky a tiež hotovosť 1 700 eur. Ubytovanie a stravu pre chlapcov napokon striedavo zabezpečilo jedenásť rodín. O chlapcov sa počas celodenného programu postaralo približne 10 animátorov, dobrovoľníkov a zväčša mladých študentov, ktorí sa so skúsenosťou z misii v Rusku snažili prekladať problematickejšie časti slovensko-ukrajinskej konverzácie. Samozrejme,

TÉMA

nemožno vynechať asistenciu a výdatnú pomoc saleziánov, ktorí aktívne participovali na programe. V sobotu 4. júla prišiel na Slovensko don Karol Maník v sprievode otca Mychajla Čabana. Otec Čaban rodinný dom Pokrova vedie, je gréckokatolíckym kňazom a saleziánom. Na konci celého pobytu sa v saleziánskom stredisku na Miletičovej ulici uskutočnilo stretnutie všetkých organizátorov a účastníkov projektu, kde sme sa s našimi „výletníkmi“ rozlúčili a povedali si mnoho silných a pekných myšlienok.

Dojmy nás účastníkov z tejto akcie boli ohromujúce - v pozitívnom zmysle slova. Z chlapcov sme boli „hotoví“. Ich skromnosť, nenáročnosť nielen v jedle, poslušnosť a disciplína. Skutočne ma chytilo za srdce, keď som každý večer videla, ako si chlapci idú po celodennom programe opäť do kúpeľne v umývadle svoje ponožky. Hovorili sme si s manželom, že by prítomnosť takýchto detí mali zažiť všetky slovenské rodiny, keďže úcta k autoritám, disciplína či skromnosť sa v našej slovenskej spoločnosti už veľmi nenosia. Zaujala ma aj dôvera, s akou k nám chlapci pristupovali. Nepozorovala som u nich žiadne prejavy nevyrovnanosti či dajakej neurózy. Vidno, že sa im ktosi doma venuje skutočne s láskou. Projekt sme zhodnotili ako veľmi úspešný a dohodli sme sa pokračovať na budúci rok s tým, že príde viac detí. No nielen to. Keďže na Ukrajine je štúdiom na univerzite trochu problematické z dôvodu korupcie – zvažovali sme možnosti štúdia tých najtalentovanejších chlapcov na Slovensku. Samozrejme, opäť s pomocou rodín a dobrovoľníkov z nášho prostredia.

V nedeľu 5. júla sa chlapci v sprievode otca Čabana a dona Karola Maníka vrátili

šťastne na Ukrajinu.

Z nášho pohľadu cítim hlbokú vďačnosť za túto nevšednú skúsenosť. Podobné projekty pomoci v jednotlivých komunitách našej slovenskej spoločnosti môžu priniesť veľa požehnaní a zároveň pomôžu tým, ktorí pomoc tak veľmi potrebujú. Takáto „medzinárodná“ pomoc je vzájomne obohacujúca a môže pozitívne ovplyvniť vzťahy Slovenska s Ukrajinou. V období silne rezonujúcej témy prijatia imigrantov táto skúsenosť rozširuje naše poznanie i empatiu voči prenasledovaným ľuďom. A že nás tento projekt podnecuje opäť si uvedomiť nevyčísliteľnú hodnotu rodiny a vzťahov – to hádam ani netreba zdôrazňovať.

Postrehy od zúčastnených rodín a dobrovoľníkov

„Ukrajinskí chlapci boli pre nás požehnaním. Uvedomili sme si, ako Pán cez chudobných a núdznych otvára srdcia a dáva milosti tým, ktorí majú možnosť im poslúžiť. Bohu vďaka.“

Mikušovi

„Som nesmierne rád, že som mohol byť súčasťou celého tohto kolotoča a pomôcť s obyčajnými vecami, ako zohnať tetu na preklad, alebo informovať a vysvetľovať Trnávkárom, čo sa tu robí a ako treba najlepšie pomôcť. Ľudia mi vyvolávali, písali a nakoniec nosili. Následne sme to všetko pekne pretriedli, pobalili, označili a zaviezli. Mám z toho naozaj dobrý pocit. Je to úžasné, že každý prispel ako mohol a bol z toho krásny výsledok. Najlepšou odmenou pre mňa sú opísané pocity chlapcov z pobytu na Slovensku a Gabove poďakovanie.“

Martin Lančarič

TÉMA

EllaOne vo voľnom predaji

Európska komisia v januári schválila preklasifikovanie tzv. núdzového antikoncepčného prípravku s abortívnym účinkom ellaOne zo skupiny liekov na lekársky predpis medzi voľnopredajné prípravky. Stalo sa tak na základe odporúčania Európskej liekovej agentúry EMA z novembra 2014. EllaOne je jeden z dvoch prípravkov núdzovej antikoncepcie, ktoré boli od roku 2009 v členských štátoch EÚ dostupné iba na lekársky predpis.

Keďže v niektorých krajinách legislatíva neumožňuje voľný predaj núdzovej antikoncepcie a tiež na základe rozhodnutia Európskeho súdneho dvora, podľa ktorého je „život hodný ochrany od momentu počatia a oplodnenie je začiatkom procesu vývoja ľudskej bytosti“, poslalo pätnásť poslancov Európskeho parlamentu otázku Európskej komisii, či odporúčanie o predaji antikoncepcie s potratovými účinkami nie je v rozpore so základnými ľudskými právami. Poslanci dostali

nasledujúcu písomnú odpoveď: „Čo sa týka preskripcie, smernica 2001/83/EC v článku 4(4) uvádza, že aplikácia národnej legislatívy, ktorá zakazuje či obmedzuje predaj, zásobovanie alebo použitie medicínskych produktov ako kontraceptív alebo abortívnych látok, tým nie je dotknutá.“ Krajina je teda slobodná v rozhodnutí zakázať alebo obmedziť predaj abortívnej antikoncepcie. Na druhej strane každé takéto odporúčanie z európskej úrovne vyvíja tlak na myslenie odbornej verejnosti a ovplyvňuje postoje občanov.

O čo ide pri tablete ellaOne? Geneticky je to ulipristal acetát, látka, ktorá súťaží o progesterónový receptor. Tým, že ho obsadzuje, potláča aktivitu vlastného hormónu progesterónu. Progesterón alebo gestagén je zodpovedný za zdravý priebeh tehotenstva. Podporuje prechod sliznice maternice z proliferáčnej do sekrečnej fázy, potrebnej na uhniesdenie oplodneného vajíčka. Zároveň podporuje aj dozrievanie folikulov, v ktorých sa

TÉMA

vyvíjajú vajíčka. Prípravok ellaOne má teda dva účinky: brzdí ovuláciu (vlastný antikoncepcný efekt), avšak len v prípade, ak je podaný pred ovuláciou, zároveň má abortívny účinok na už oplodnené vajíčko. Ktorý z týchto účinkov sa po podaní uplatní a do akej miery, nevieme, keďže nie je možné vyšetriť tehotenstvo vo včasnom štádiu. V každom prípade po zlyhaní antiovulačného efektu, nastupuje abortívny účinok. Ide fakticky o neumožnenie ďalšieho vývinu oplodneného vajíčka čiže jeho smrť. „Pomocou v núdzi“ je potenciálne zabíjanie. Žiaľ, tento jasný fakt sa zamlčuje vyzdvihovaním len antiovulačného účinku a súčasne poukazovaním na neprítomnosť embryotoxického a teratogénneho účinku. Podľa štúdií prípravok ellaOne nie je embryotoxický ani teratogénny (nepoškodzuje ani neničí plod). Štúdie však boli robené iba na malom súbore opíc, pretože je zakázané skúšať liečivo na tehotných matkách. Je odvážne tvrdiť, že výsledky budú rovnaké u ľudí. Navyše skúšky na opiciach (predklinické) sa vykonali až od určitého štádia, keď možno experimentálne dokázať tehotenstvo, teda až po uhniesdení oplodneného vajíčka. Celý proces od splynutia pohlavných buniek až po uhniesdenie embrya v maternici uniká. Práve v tejto fáze pôsobí núdzová (ale aj hormonálna) antikoncepcia abortívne. Ide o tzv. chemický potrat, v dôsledku ktorého nemáme ani objektívne štatistiky o potratoch. Eviduje sa totiž iba chirurgický potrat. Ak nám potraty klesajú, to môže znamenať, že sa presúvajú do nevidovanej oblasti

chemického či farmakologického potratu, čo v absolútnom meradle môže byť nárastom potratov.

Na Slovensku je od mája 2015 povolené vydávanie núdzovej antikoncepcie ellaOne bez lekárskeho predpisu, avšak s následným usmernením pre vydávanie v lekárňach, tzv. dispenzačným optimom. Usmernenie okrem základných informácií upozorňuje aj na to, že „ak už došlo k ovulácii, liek ellaOne nie je účinný a nemusí zabrániť gravidite v každom prípade“ a že ho „nemajú užívať žiadne ženy, u ktorých je gravidita suspektná alebo známa“. Je to paradoxné a alibistické upozornenie, pretože po pohlavnom styku sa predpokladá suspektná gravidita a núdzová antikoncepcia sa užíva na to, aby sa žena vyhla neželanému tehotenstvu. Inak povedané, lekár si umyl ruky, nemusí predpisovať abortívnu tabletku, farmaceut sa zaštití spomínaným dispenzačným optimom a zabitie ostane na svedomí ženy, resp. dievčaťa, ktoré si v strese z možného otehotnenia a v rýchlosti použitia nestačí uvedomiť dôsledky, čo vlastne robí. O to viac by to však malo mrziť tých, ktorí sú na vyššej odbornej (EMA) i politickej úrovni (EK, EÚ) za občanov zodpovední.

PharmDr. MÁRIA RAUČINOVÁ

Zdroje:

www.ema.europa.eu

www.sukl.sk

www.europeandignitywatch.org

Foto: www.prettypomguide.com

TÉMA

Slovenka roka: Potrebujeme si vážiť samé seba

Lekátku prof. Evu Grey, ktorá pôsobí na Katedre etiky Vysokej školy sv. Alžbety, netreba zvlášť predstavovať. Jej názory na ochranu ľudskej bytosti od najútlejšieho štádia až po posledný výdych boli a zostávajú priesračné. Nezmenili sa pod nijakými lákadlami súčasnej kultúry. Ba naopak, stali sa ešte príťažlivejšími a aktuálnejšími v zrážke posledných pseudovedeckých teórií. Preto sme sa veľmi potešili, keď Evka v tomto roku získala prestížne ocenenie Slovenka roka. Zo srdca jej to želáme a tešíme sa, že spolu s ňou sú zároveň vyzdvihnuté aj jej postoje priaznivé k životu.

1. Ako si sa na začiatku dostala k témam ochrany života a čo pre teba život znamená?

Život je dar, tajomstvo, je obrovská hodnota. Život sa začína počatím - splynutím otcovej spermie a matkinho vajíčka. Od tohto momentu ide o novú jedinečnú ľudskú bytosť, ktorá sa v maternici vyvíja a rastie oveľa rýchlejšie ako po narodení. Ak si ochranu a starostlivosť zasluhuje novorodenec, ktorý je v našich očiach bezbranný, o čo viac to platí pre nenarodené dieťa, ktoré je totálne závislé od nás, ktorí sme sa mohli narodiť. Podobne musíme chrániť starých a chorých, ktorí sa často stávajú opäť bezmocnými na konci života. Ako my dnes odsudzujeme otrokárske spoločnosti, ktoré si nevážili život otrocka, tak aj nás raz budú súdiť budúce generácie, že zabíjame svoje vlastné nenarodené deti. To som si s hrôzou uvedomila už ako gymnazistka. Bez práva na život nemožno garantovať človeku žiadne iné ľudské právo. Vieme životu pomáhať, no ak niekto zomrie, nedokážeme mu život vrátiť.

2. Ocenenie Slovenka roka si získala v kategórii vzdelania a výchovy mladých talentov. Dá sa Ti zanechať odraz svojich myšlienok v študentoch?

Mojím cieľom je študentov viesť k samostatnému mysleniu. K tomu, aby si vytvorili vlastný názor. Nielen na základe pocitov a neoverených informácií z médií, ale najmä na základe poznatkov z medicíny, psychológie, práva a filozofie. Napríklad ten, kto vie, ako negatívne môže umelý potrat ovplyvniť

zdravie ženy a vzťahy v rodine, už nebude tento zákrok považovať za výdobytok v prospech žien, hoci médiá sa nám to snažia nahovoriť.

3. Slovenka roka je nielen ocenením tvojej profesie, ale aj ocenením ženy a jej poslania. Ako vnímaš úlohu dnešnej ženy v spoločnosti?

TÉMA

Som šťastná, že žijem v krajine a dobe, v ktorej majú ženy rovnaké práva ako muži. V mnohých iných krajinách to ani dnes nie je samozrejmosťou. Aj u nás sú ešte oblasti, ktoré treba zlepšiť, napríklad aby ženy za rovnakú prácu dostávali rovnaký plat ako muži. Chlapcov treba od malička viesť k tomu, aby si vážili svoje mamy a sestry a oceňovali aj neplatenú prácu v domácnosti a pri výchove detí. Ako dospelí si potom budú vážiť svoje manželky a kolegyně. Potrebujeme lepšie opatrenia, ktoré umožnia ženám pracovať i starať sa o deti – ešte stále máme málo žien zamestnaných na čiastočné úväzky, s flexibilnou pracovnou dobou, s možnosťou práce z domu. Rovnako je potrebné zabezpečiť príjem a dôchodky tým, čo sa doma starajú o deti, chorých a blízkych so zdravotným postihnutím. Na druhej strane považujem za nedôstojné povinné kvóty pre ženy, snahu, aby sa materská dovolenka povinne delila medzi ženu a muža, plytvanie peniazmi na to, aby dievčatá študovali na technických odboroch.

4. Čo považuješ za najväčšie ohrozenie vzťahu muža a ženy v súčasnosti?

Ohrozenia sú rôzne v odlišných častiach sveta. Na niektorých územiach Blízkeho Východu sú ženy predávané ako sexuálne otrokyne, sú týrané a zabíjané. U nás považujem za ohrozenie to, že prepálená snaha o emancipáciu žien ústí do potláčania mužskosti a oslabovania otcovstva. Ak mužovi ponecháme rolu ochrancu rodiny, bude cítiť za ňu zodpovednosť. Ak ho presvedčíme, že žena ho nepotrebuje, že deti ho nepotrebujú, prečo by mal zostávať v manželstve, v rodine? Nerealistické očakávania voči mužom v ženách vytvárajú niektoré romantické filmy a seriály. Nerealistické očakávania voči ženám v mužoch vyvoláva pornografia, ktorá sa dostáva aj do bežne dostupných kníh a filmov. Ale sú aj dobré veci. Nedávno sme si s manželom pozreli poučné a zároveň zábavné prednášky o mužoch a ženách od Marka Gungora.

5. Okrem práce a rodiny sa aj politicky angažuješ. Ktoré hodnoty je podľa teba potrebné presadzovať do politiky?

Vyrastala som počas socializmu, preto si veľmi vážim slobodu: slobodu prejavu, názoru, svedomia. Štát by mal viac kompetencií prenechať bežným občanom a nezáväzovať im ruky v práci, vzdelávaní, podnikaní. Množstvo povinností a obmedzení odstraňuje bežných ľudí od malého podnikania, ktoré by mohlo živiť ich rodinu a zamestnať ďalších. Napríklad povinné zavedenie registračných pokladníc bolo náročné pre mnohých ľudí, ktorí sa živia svojou prácou (napríklad lekárov) a likvidačné pre niektorých drobných živnostníkov. My sme tak prišli o fantastického opravára obuvi. Toto treba zmeniť.

6. Teraz trochu osobne. Má tvoj manžel pochopenie pre tvoje aktivity „za život“ aj mimo práce a rodiny? Ste v tomto zmysle názorovo harmonicky zladený pár?

Manžel ma veľmi podporuje a rešpektuje, že niekedy nestíham veci v domácnosti. Jeho parketou je ekonomika a podpora minimalistického štátu. Nie vo všetkých otázkach máme rovnaký názor, no práve to vedie k zaujímavým debatám pri káve alebo vikendovej prechádzke. To, že sa dokážeme počúvať a rešpektovať, považujem za harmóniu. V najdôležitejších veciach sa zhodneme.

7. Ako Slovenka roka - matka, lekárka, profesorka, politička, čo by si poradila dievčatám a mladým ženám, ako sa stať dobrou ženou?

Jednoduchý recept na to nepoznám. Za dôležité považujem ísť za vlastným cieľom. No uvedomiť si aj, čo je reálne. Sú veci, ako napríklad materstvo, do ktorých nie je ideálne vrhnúť sa príliš skoro, ale nie je dobré ich ani veľmi odkladať. Potrebujeme si vážiť samé seba a vyžadovať rešpekt aj od mužov. Nerobiť kompromisy vo veľkých veciach, ale dokázať sa prispôsobiť v malých.

Foto: archív rodiny Grey

NÁRODNÝ POCHOD ZA ŽIVOT

Nádej pre národ – Národný pochod za život

Máme sen o Slovensku

...kde si vážime každého človeka, aj mamu a jej nenarodené dieťa. Naše zákony a spoločnosť sú spravodlivé, chránia a pomáhajú všetkým. Chránia život a dôstojnosť každého človeka od počatia po prirodzenú smrť, podporujú, ochraňujú a vyzdvihujú rodinu založenú manželstvom muža a ženy, lebo sa v nej vytvárajú najlepšie podmienky pre prijatie a výchovu detí. Snívame o Slovensku, kde sa ľudia tešia z detí a túžia po nich, kde pomáhame narodiť sa každému bábätku, kde sa mnohí rozhodli mať veľkú rodinu. V rodinách i v spoločnosti vládne spravodlivosť a vzájomná pomoc, nikto sa necíti opustený a zbytočný. Bezbranným, chorým a núdznym pomáhame. Takéto Slovensko chceme, o takomto Slovensku snívame.

Snívaš tento sen aj ty? **Príd' 20. 9. 2015 do Bratislavy** na Národný pochod za život **OSLAVOVAŤ život**, chrániť ho od počatia po prirodzenú smrť, chrániť rodinu.

Je to na každom z nás

Možno sa ten sen zdá nereálnym, no každý z nás mení svet. Naše okolie – škola, práca, dobrovoľnícka služba, priatelia – všade tam naše činy nútia ľudí zamýšľať sa, prečo sme s úsmevom ochotní pomôcť inému, neublížujeme, neohovárame, zastávame život a rodinu. Inšpirujeme k premýšľaniu a „naštartujeme“ ďalších ľudí ku konaniu dobra. To je začiatok. A ako hovorí sv. František z Assisi: „Stále ohlasujte evanjelium. A ak je to nutné, použite aj slová.“

Prekážok je veľa...

Bratislava je pre východniarov ďaleko. (Aj Košice však boli ďaleko pre Bratislavčanov :o.)

Peňazí nazvyš niet, cesta je drahá. (Investujeme však do budúcnosti našej krajiny, napokon sú aj bezplatné vlaky.)

Som chorý, starý, nemôžem ísť. (Pošli za seba mladšieho, ako to robia moslimovia, keď nemôžu ísť

do Mekky.)

Aj tak sa nič nezmení. (Ak nás bude málo, tak sa veci budú meniť ešte k horšiemu.)

Kamarát sa práve žení. (Skvelé, že stihneš dve dôležité veci za 1 víkend :o.)

...

Záleží na nás, do čoho investujeme čas, peniaze, modlitbu. Pri košickom pochode Rišo Vašečka obetoval cestu do Svätej zeme. Moja kamarátka sledujúc pochod v TV ľutovala a plakala, že nešla z Pezinka do Košíc, že si nechala ujsť tú atmosféru a nepostavila sa za tých, ktorí to potrebujú. Čo nič nestojí, za nič nestojí.

Nestačí byť za život iba doma pri peci. Treba podporiť svojich.

Mať hlboko vžitú úctu k životu je základ. Nasleduje pomoc a dnes aj manifestácia – verejná žiadosť zodpovedným elitám, ktoré akosi nechcú počúvať. **Už nestačí byť za život iba doma „pri peci“, je nutné postaviť sa zaň verejne.**

Podporu potrebujú aj aktivisti, ktorí za hranicami svojich ľudských možností bojujú za nás („stratégia ľudských práv“, sexuálna „výchova“, sledovanie zákonov, Istanbulský dohovor...). Potrebujú vedieť, že nie sú sami, že ich podporujú ľudia – slove, modlitbou aj finančne, lebo aj oni musia živiť svoje rodiny. Zvlášť ťažká situácia je teraz, keď nás štátne inštitúcie diskriminujú pre názor – napríklad Áno pre život, ktoré pomohlo stovkám mamičiek a detí alebo Katolícka charita. Nedostanú verejné peniaze, lebo nemajú ten „správny“ ideologický názor. To sme tu už raz mali... Je načase znova vyjsť do ulíc, aby nás zodpovední počúvali.

Státisíce ľudí chodia v USA každý rok na Národný pochod za život. A nie v príjemnom septembri, ale v mrazivom januári. Prečo sa každý rok tieto pochody zväčšujú? Ľudia si čím ďalej, tým väčšmi uvedomujú hodnotu života. Byť pro-life, teda ZA ŽIVOT

NÁRODNÝ POCHOD ZA ŽIVOT

PRE KAŽDÉHO, už nie je nadávka, už sa lobistom nedarí nálepkami (fanatické kresťania, bigotní katolíci) otupovať ľudí. Pravda a láska zvíťazia nad ľžou a nenávisťou.

Aj ja som urobila chybu

Kvôli našim minulým chybám z neinformovanosti, zo strachu či donútenia môže byť pro-life pre nás veľmi boľavým - sama som šla na potrat, nepomohol som susedom s viac deťmi, nemôžem moralizovať. Avšak ťažobu netreba pred sebou tlačiť a klopiť zrak. Veď kto z nás je bez viny? Naopak, treba oľutovať, vyznať, konať pokánie a prijať milosrdenstvo. Potom môžeme vstať a pomáhať iným nerobiť rovnaké chyby. Moje chyby zachráni iných!

Zvlášť sa na pochode budeme venovať tehotným matkám v ťažkostiach a pomoci im. Nikto by z neho nemal odísť bez informácií, kam sa môže obrátiť tehotná mama v núdzi.

Ídú voľby

Samozrejým pokračovaním našich pro-life snáh sú aj voľby. Ako zodpovedný volič musím vedieť, aké hodnoty zastáva môj zástupca - politik, musím sa ho na ne pýtať. Pochod je jasným apelom na vládu, poslancov NR SR, na prezidenta, štátne inštitúcie, no najmä na politikov, ktorí budú o pol roka kandidovať do parlamentu.

Politika sa delí na hodnotovú a antihodnotovú. Slovensko má zdravé hodnoty. No, žiaľ, zdá sa, že ho nereprezentujú politici, ktorí odzrkadľujú jeho hodnoty v ochrane života a rodiny, naše zákony by mali byť lepšie.

V roku 2012 sa vydavateľstvo Don Bosco pýtalo politikov na ich postoje k citlivým témam. Žiaľ, odpovedali iba zástupcovia KDH, OĽaNO, SDKÚ a jeden kandidát z SNS. Pred komunálnymi voľbami zase Aliancia za rodinu spustila www.pomozemrodine.sk. Aj pred týmito voľbami sa budeme politikov pýtať na ich postoje. Bude veľkým problémom voliť tých, ktorí zahmlievajú alebo nechcú odpovedať na dôležité otázky.

Budme oporou, širme radosť zo života

Susedia čakajú šieste bábätko? Radujme sa s nimi a kúpme mu darček. Pohoršila nás tehotná stredoškolačka? Iste, urobila chybu, no nestačí zostať pri tomto postoji, treba sa jej spýtať, či jej môžeme kúpiť plienky, zohnať oblečenie či starší kočík. To je pro-life, teda postoj za život v našom každodennom živote.

Ak nám niekto povie o neželanom tehotenstve, povzbudme ho, dajme mu číslo na poradňu Alexis - 0911 350 200. Odpusťme si občas kávu, kofolu či pivo a prispějme 10-20 euro mesačne pro-life organizáciám. Aby mohli lepšie bojovať za nás a pomáhať tým, ktorí to naozaj potrebujú. Veď čo je krajšie, ako zachrániť život!

TOMÁŠ KOVÁČIK, *Národný pochod za život*

Ako sa môžeš zapojiť do Národného pochodu za život?

- príď 20. septembra s transparentmi do Bratislavy, zaregistruj sa vopred cez web, aby sme vedeli lepšie zorganizovať pochod
- zorganizuj z vašej obce auto či autobus (urobte si farskú púť na pochod do Bratislavy)
- staň sa dobrovoľníkom (prihlásenie cez pochodzazivot.sk)
- kúp si tričko Pochodu a hrdo ho nos v škole, práci či vonku
- zorganizuj modlitbu, duchovnú prípravu, adoráciu, ruženc, krížovú cestu, pro-life stretnutie
- povzbud' vášho kňaza ku kázňam o ochrane života, antikoncepcii, eutanázii
- lajkuj a zdieľaj Pochod na sociálnych sieťach a internete facebook.com/narodnypochodzazivot, daj si logo Národného pochodu ako svoju profilovú fotku.
- daj si na webovú stránku bannery
- roznes plagáty na vhodné miesta
- oslov sponzorov alebo nám poraď, koho máme osloviť
- prispěj cez účet verejnej zbierky 351 220 9151/0200 alebo cez dakujeme.sk
- vzdelávaj sa v otázkach kultúry života
- zorganizuj debaty o dôležitosti boja za život a rodinu, vysvetľovaním najmä mladým, propagáciou pro-life postojov v školách (nástenka, rozhlas, školský časopis)
- zapoj sa do organizovania aktivít propagujúcich hodnoty života (pochody za život, Deň rodiny a pod.)
- tvojjej pozitívnej kreativitě sa medze nekladú ...

TÉMA

Náhradné materstvo - riešenie na problém?

Náhradné (surogátne) či zástupné materstvo nie je v histórii nový jav. Samotná Biblia pozná príbeh Abrahámovej ženy Sára, ktorá pre splodenie dieťaťa ponúkla svojmu mužovi slúžku Agar. V konečnom dôsledku vstúpila medzi obe ženy žiarlivosť, pýcha, konflikt, bolesť, smútok, a prvotný „veľkodušný úmysel“ darovať manželovi dieťa sa obrátil na zlo. Účel nesväti prostriedky.

Súčasná situácia okolo náhradného materstva je trochu iná. Vo väčšine prípadov už samotný úmysel - z náhradného materstva profitovať aj finančne - je vo svojej podstate zlý, pričom ako nálepka sa používa zdanlivo dobrý cieľ: pomôcť neplodným párom vynosiť dieťa.

Kto je pravá matka

Čo je náhradné materstvo a aké jeho typy existujú? Náhradná matka je rodičkou, teda biologickou matkou dieťaťa, ktorá dieťa vynosí neplodným (nie vždy) párom podľa dohody uzatvorenej za stanovených podmienok. Takýto proces je vopred plánovaný, premyslený a pripravený, teda aj finančne zabezpečený. Z ekonomicko-právneho hľadiska ide o obchod podľa dopytu a ponuky. Tovarom je ľudská bytosť. V plnej miere teda spadá pod zákaz obchodovania s ľuďmi. Táto činnosť je kriminalizovaná.

Rozlišujeme dva druhy náhradného materstva: tradičné a gestačné. Tradičné sa ďalej delí na typ, keď darcom spermie je otec, a na prípad, keď je darca anonymný. V oboch prípadoch sa oplodnenie deje umele, pričom ženská pohlavná bunka – vajíčko – patrí náhradnej matke, ktorá sa

stáva aj genetickou matkou dieťaťa. Druhý gestačný typ sa týka vynosenia plodu, ktorý vznikne umelým oplodnením spermie a vajíčka od donorov – buď anonymných alebo od budúcich adoptívnych rodičov. Cudzí genetický materiál sa implantuje do maternice alebo vajíčkovodu náhradnej matky, ktorá však prispeje vlastným biologickým vkladom v podobe neuro-hormonálnych faktorov a psychických väzieb počas vývoja plodu v maternici. Dieťa je teda v skutočnosti výsledkom pôsobenia troch rodičov.

Čo všetko prináša náhradné materstvo

Proces náhradného materstva zahŕňa viacero zdravotných hľadísk i etických rizík:

1. Zachytenie spermií spôsobom masturbácie (je v rozpore s učením Cirkvi o láskyplnom manželskom akte)
2. Zmrazenie zvyšných spermií spojené s budúcim rozhodnutím o ich použití (napr. aj po smrti darcu). Zmrazovanie spermií nemá časové obmedzenie. Spermie sú použiteľné aj po 16 rokoch zmrazenia. Ide o majetkovo-právny problém vlastníka spermií.
3. Surogátna matka podstupuje vstupné vyšetrenia náročného charakteru (hysteroskopiu – určenie priechodnosti vajíčkovodov, meranie veľkosti, tvaru a zdatnosti maternice, testy na prítomnosť infekcií, reaktivitu na estrogény, skúšobné zavedenie katétra, celkové fyziologické vyšetrenie tela a psychologické testy týkajúce sa motivácie k náhradnému materstvu).

TÉMA

4. Na zosynchronizovanie hormonálneho cyklu s procesom implantovania dostane náhradná matka antikoncepcnú pilulku a injekciu steroidu, ktorá má zastaviť prirodzenú produkciu hormónov kontrolujúcich ženský cyklus.
5. Darkyňa vajíčok zas podstupuje náročnú hormonálnu stimuláciu produkcie vajíčok. Zachytené vajíčka vstupujú do procedúry oplodnenia, z ktorej 2 až 3 oplodnené vajíčka sa použijú na implantovanie do tela náhradnej matky. Zvyšné vajíčka sa zamrazia. Opäť vzniká etická a právna otázka budúceho použitia zmrazených vajíčok, ako aj zmrazených embryí. Z implantovaných embryí sa ujme iba niektoré. Ostatné sú odsúdené na smrť, čo porušuje základné právo na život.

Surogátna matka podstupuje stresové situácie na viacerých úrovniach: bolesť pri jednotlivých procedúrach, nežiaduce účinky prejavenej po podaní hormonálnych prípravkov, depresiu, nespavosť, pocity viny zo zásahu do začiatku života, drsný prístup od páru, ktorý si náhradnú matku objednal, ako aj zásah páru do intímneho sexuálneho života (napríklad žiadosť, aby počas tehotenstva sexuálne nežila so svojim partnerom), a napokon duševnú bolesť pri zrieknutí sa dieťaťa.

Umlčané dieťa a jeho práva

Náhradné materstvo sa hlboko zapisuje do psychiky počateho dieťaťa. Dieťa nedostáva lásku matky počas intrauteriného vývoja, lebo sa ho psychicky zrieka už od uzatvorenia zmluvy s adoptívnymi rodičmi. Dieťa stráca právo na dvoch

biologických rodičov (otca a matku). K náhradnému materstvu nemohlo dať svoj slobodný súhlas. Je to porušenie slobody. Často sa nedozvie o svojej situácii celý život a je obraté o pravdu o svojich koreňoch, alebo sa to dozvie v istom veku, čo mu môže spôsobiť veľkú psychickú traumu. Násilne sa prerušujú u dieťaťa aj širšie rodinné väzby so starými rodičmi, súrodencami a podobne.

Fenomén náhradného materstva porušuje hneď niekoľko medzinárodných zmlúv. Dohovor o právach dieťaťa, Dohovor o obchodovaní s ľuďmi. Stojí tiež v protiklade s právami žien: právo na telesnú a psychickú integritu ženy, právo sexuálne žiť s partnerom, právo na rovné zaobchádzanie (matka z tretieho sveta, ktorá je odkázaná užiť rodinu, podstupuje náhradné materstvo, čím sa dostáva do pozície podriadenej a vykorisťovanej od bohatých adoptívnych párov).

A napokon náhradné materstvo prispieva k šíreniu lesbickej a gay kultúry a k adopciám detí homosexuálnymi párami. Počet „objednaných detí“ by rástol s počtom registrovaných partnerstiev a rovnakopohlavných manželstiev. Zároveň by stúpali sporné prípady, na ktorých by sa „točil“ právny biznis. Počiatkový charitatívny zámer – pomôcť neplodným manželom vytvoriť rodinu – sa tak rýchlo mení na splnenie snov absurdných žiadostí, pričom deti by sa ako veci stali prostriedkom uspokojenia pôžitkov dospelých. Dôkazom, že to tak už funguje, je aj nedávny trh detí pre mužské homosexuálne páry s názvom „Men Having Babies“, ktorý sa uskutočnil v máji v Bruseli (pozri www.menhavingbabies.org), na ktorom sa zišlo 200 gayov - perspektívnych „otcov“ z 10 krajín Európy.

MÁRIA RAUČINOVÁ

ZO ZÁPISNÍKA

Zo zázpisníka europoslancia

V Európskom parlamente saudiali viaceré udalosti, na ktoré som musel reagovať zo svojho kresťanského presvedčenia. Dianie v EP sa totiž skôr či neskôr dotkne aj života Slovenska.

V marci sme rokovali o správach Panzeri a Tarabella. Žiaľ, viaceré dokumenty z EP zasahujú do kompetencií členských štátov a snažia sa zaviesť nové práva. V správe Panzeri išlo o uznanie nadpráva žien na potrat. Vôbec sa nezohľadňuje skutočné právo dieťaťa narodiť sa alebo právo každého otca vyjadriť sa k vražde svojho potomka. Tarabella je z podobného súdka. Zasahuje ešte aj do daňovej politiky, výlučne v kompetencii štátov. Presadzuje kvóty žien na riadiacich pozíciách bez ohľadu na súvislosti. Hoci som s konzervatívnymi kolegami hlasoval proti, obe správy boli prijaté väčšinou hlasov socialistov v spojení s mnohými ľuďcami, ktorí sa síce hlásia ku kresťanským hodnotám, ale na ich hlasovaniach sa to neprejavuje. Správy, našťastie, nie sú záväzné pre Slovensko. Obe však vytvárajú priestor na presadzovanie záujmov LGBTI skupín.

V súčasnosti sme svedkami vyvražďovania kresťanov na Blízkom východe. Preto som osobne navštívil kantón Jazera na severovýchode Sýrie. Sýriacki kresťania si spolu s ďalšími menšinami vybudovali demokratickú samosprávu, ako aj ozbrojenú jednotku, aby sa bránili strašnej agresii Islamského štátu. Je dôležité podporovať ich, lebo pri vlastnej správe a bezpečí sa utečenci zo Sýrie budú môcť vrátiť domov. Mnohí utečenci k nám prichádzajú cez Stredozemné more. Preto sme prijali rezolúciu, ktorá by zabránila pašerákom ryžovať na ich nešťastí. Súčasťou uznesenia boli aj kvóty imigrantov, za ktoré nás pranierovali v médiách. Viacerí sme

hlasovali v osobitnom hlasovaní proti nim. Socialisti však boli jednohlasne za, takže kvóty v texte zostali. Celá rezolúcia sa venovala silným zásahom proti pašerákovi, posilneniu ochrany vonkajšej hranice EÚ a strážnym jednotkám na mori. Nebolo možné hlasovať proti. O tom, koľko k nám príde utečencov, napokon rozhoduje Rada (ministrov) Európy a vláda SR na čele s premiérom.

V máji sme vo výbore LIBE riešili správu Ferrara, ktorá chce monitorovať dodržiavanie ľudských práv (samozrejme aj tzv. nadpráv) v členských krajinách EÚ, k čomu je len krôčik k sankciám za ich nedodržiavanie. Akoby členské krajiny nemali vlastné mechanizmy!

V júni bola na programe už známa správa Noichl, ktorá okrem nadpráva na potrat obsahuje aj nadpráva na umelé oplodnenie či na zmenu pohlavia, čo potvrdzuje tlak rodovej idelógie.

Vážne následky ako aj otrasenie dôvery v eurozónu priniesla kríza v Grécku. Osobne som bol za to, aby Grécko koordinovane vystúpilo z eurozóny, ďalšie pôžičky nepovažujem za vhodné.

Napokon ešte čosi. Zúčastnil som sa na galavečeri neziskovky z LGBTI sektora, na ktorej sa podpredseda F. Timmermans vyjadril, že všetky členské krajiny by mali prijať homosexuálne manželstvá. Viacerí poslanci sme zareagovali protestom, lebo rodinná politika patrí do kompetencie členských štátov. Pán podpredseda sa bude musieť zdržať takýchto komentárov, ak chce zastupovať občanov EÚ v celom spektre. Tak toľko z horúceho Európarlamentu Stretne sa čoskoro na Národnom pochode za život.

*Branislav Škripek,
poslanec Európskeho parlamentu*

KONKRÉTNÁ POMOC

Zachráňme životy

Projekt konkrétnej pomoci matkám a ich deťom v núdzi má úspešne za sebou viac než sedem a pol roka fungovania. Od vzniku projektu sme pomohli už **106 ženám** a narodilo sa **92 bábätiok**. Darcovia prispeli sumou viac ako **228 000,- eur**. Na pomoc ženám a na záchranu ich detí bolo poukázaných 100 % z darovanej sumy.

Konkrétne príbehy mamičiek, ako aj fotky zachránených detičiek si môžete pozrieť priamo na www.zachranmezivoty.sk

Z listu mamičky Lucie:

„Rada by som vás informovala o tom, ako rastie naša krásna princezná. Každým dňom je z nej väčšia šibalka. Vyžaduje si stále pozornosť, ustavične sa jej niekto musí venovať. Ona

potom začne vysvetľovať tou svojou rečou, čo od nás chce :). Niekedy to uahádneme, to sa tešíme obidve strany. Lilien je veľmi temperamentná, živoá a dokonca sa vie aj biť. Zatne pästičky a urobí taký randál, že všetci, čo sú okolo nej, musia byť v pozore. Na tri mesiace je veľmi šikovná. Občas sa už chce sama pretočiť. Rada chodí na prechádzky, ale dlho sa jej v kočíku nechce byť, pýta sa na ruky, aby videla, čo sa okolo nej deje. Rada sedí aj v detskom kresielku a odtiaľ pozoruje svet. Pri ceste autobusom rada sedí na mojich kolenách, aby videla svet okolo seba. Prežívam s ňou nádherné chvíle, je úžasné mať Lili pri sebe, vidieť ju, ako rastie, je stále šikovnejšia a šikovnejšia. Zo srdca vám chcem za tieto chvíle poďakovať, lebo to všetko je možné najmä vďaka vám.

Vaša Lucia“

Alexis poradňa

Poradňa funguje už vyše päť a pol roka a je jedinou svojho druhu na Slovensku. Jasne sa potvrdzuje, že existencia poradne je veľmi potrebná. Za prvý polrok 2015 sme riešili **79 prípadov (z toho 10 mužov)**, ktoré sa týkali nielen nečakaného tehotenstva, ale aj popratratového syndrómu, ktorý v počte prípadov narastá. Celkovo sme sa od začiatku projektu zaoberali vyše 785 prípadmi. Tento polrok sme oproti minulému riešili aj náročné stavy, kde sme museli využiť spolupracujúcich odborníkov z oblasti gynekológie či bioetiky. Jedným z nich bol prípad mladej ženy so zdravotnými problémami nielen fyzickými, ale aj psychickými. Jej lekári i rodičia ju nútli k potratu. Odborníci uzavreli prípad s tým, že je schopná dieťa donosiť a porodiť. Bohužiaľ tento boj sme prehrali a mamička nakoniec zákrok podstúpila.

Z 10 prípadov, v ktorých sa nám ozvali muži, nás zaujal pán, ktorý sa nevedel vyrovnáť so stratou dieťaťa pri umelom potrate partnerky, a prípad mladíka, ktorý riešil otázku otehotnenia priateľky po užití tabletky „po“. Informovali sme ho nielen o rizikách užívania takejto tabletky, ale dali sme mu aj základné informácie o prirodzených metódach plánovania rodičovstva a o cykle ženy.

Nadalej bojujeme s finančnými problémami, keďže podporu z grantových výziev sme nedostali aj napriek tomu, že si pravidelne podávame projekty. Preto chceme veľmi pekne poďakovať individuálnym darcom, ktorí nás podporujú. Tí, ktorí majú záujem podporiť Poradňu Alexis n.o., môžu tak urobiť na číslo účtu: 5063819577/0900, ako aj prostredníctvom darcovského portálu na www.ludialudom.sk/vyzvy/2348. Špeciálne ďakujeme tým, ktorí finančne podporujú miniprojekt „Billbord Alexis“, ktorý visí od apríla 2014 oproti nemocnici na Kramároch v Bratislave, kde robí dobrú službu. Výrazne nám pomohla aj tohtoročná zbierka Poďeľme sa, z ktorej polovicu sa Katolícke hnutie žien Slovenska rozhodlo venovať práve našej poradni. Vďaka získaným financiám môžeme dokončiť materiálne vybavenie priestorov poradne a pokračovať s poradenskou činnosťou minimálne ďalšie 3 mesiace.

ZUZANA STOHOVÁ KIŇOVÁ

„Dobrý deň prajem, chcem sa poďakovať Poradni Alexis. Inak by nebolo moje krásne dieťaťko, ktoré sa nedávno narodilo, pretože mne a dcérke veľmi pomohla a pomáha. Oštvám s pozdravom Adriana Jurkyová. Modlíme sa za Vás.“
(Príspevok zaslaný do relácie Doma je doma na TV LUX)

KAUZA NÓRSKE FONDY

Totalita alebo ako Úrad vlády vylučuje za prejavovaný názor

Žijeme v novej totalite. V krajine vládne klientelizmus a korupcia, je vopred zadefinovaný celospoločenský záujem, s ktorým sa prevažná časť verejnosti vôbec nestotožňuje. Nezáleží na človeku v núdzi, nejde o pomoc človeku, nejde o výsledky – ide o peniaze.

V apríli t.r. naša organizácia Áno pre život obdržala list z Úradu vlády SR s oznámením o vyradení žiadosti o projekt z hodnotenia. Rovnaký list bol zaslaný aj Spišskej katolíckej charite. V liste nám oznámili, že výberová komisia odporučila vyradenie nášho projektu na základe listu z Úradu pre finančný mechanizmus z Bruselu, v ktorom sú vyjadrené obavy, či organizácie, ktoré podpísali petíciu proti ratifikácii Istanbulskeho dohovoru, podporujú ľudské práva a základné slobody. Naše prekvapenie bolo obrovské. Vyradenie bolo uskutočnené na základe istých informácií o našich organizáciách nevediac od koho. Niečo také som za 17 rokov praxe so žiadosťami o granty nezažila. Vyradenie je však jedna vec. Komisia má na to právo, hoci nebýva bežnou praxou vyradiť projekty, ktoré sú nezávislými hodnotiteľmi vyhodnotené ako najlepšie. Najväčšou hrôzou bolo pre nás zistenie, že existuje pochybnosť o našich organizáciách, či dodržiavame a podporujeme ľudské práva a základné slobody. A to je už vážna vec! Vnímame to ako poškodenie dobrého mena našich organizácií, ktoré budujeme skoro 20 rokov.

Okamžite sme zaslali list, v ktorom sme vysvetlili, že cieľ Istanbulskeho dohovoru - odstránenie násillia na ženách - jednoznačne podporujeme, avšak

v Dohovore vidíme určité nejasnosti, a to zvlášť vo vzdelávaní na všetkých stupňoch škôl ohľadom problematiky rodovo podmieneného násillia a nestereotypných rodových rol, taktiež v monitorovacom mechanizme GREVIO, ktorý má pomerne široko koncipované kompetencie a oprávnenia. V liste sme zdôraznili, že naše pripomienky k Istanbulskeému dohovoru nijako neovplyvnia našu pomoc poskytovanú obetiam domáceho násillia, že dodržiavame zásadu rovnakého zaobchádzania, rovnosť medzi mužom a ženou, ľudské práva a základné slobody. Poukázali sme na naše 17-ročné výsledky v prospech žien – obetí násillia. Práve pre kvalitu našich služieb sme získali rôzne ocenenia zo štátneho, verejného i súkromného sektora (medzi posledné patrí aj cena Sociálny čin roka 2013 z rúk ministra práce, sociálnych vecí a rodiny). Naša organizácia bola v roku 2012 ohodnotená v ratingu subjektov medzi 16 najlepšími na Slovensku, ktoré naplňajú minimálne štandardy Rady Európy v oblasti sociálnych služieb pre ženy zažívajúce násillie. Nepomohlo. Nepomohlo ani zdôrazňovanie, že nešlo o petíciu proti Istanbulskeému dohovoru, ale podporenie odborného stanoviska k Istanbulskeému dohovoru s cieľom pozastaviť prijatie Istanbulskeého dohovoru za účelom

KAUZA NÓRSKE FONDY

vyvolať o ňom celospoločenskú diskusiu. Pre tento postoj sme sa nedostali ani do pracovnej skupiny, ktorá pracuje na návrhu zákona o domácom násilí.

Následne sme s nádejou navštívili pani veľvyslankyňu Nórskeho kráľovstva, aby sme vyjasnili problému. Opakovane nám bolo povedané, že sme nedodržali podmienky výzvy, ktorá sa odvolávala na Istanbulský dohovor. Pritom treba zdôrazniť, že Istanbulský dohovor je v našej krajine doteraz neratifikovaný, preto ho nemusíme dodržiavať. Tiež je zaujímavé, že v Čechách čerpajú nórske granty i keď Dohovor doteraz nepodpísali. Dohovor dokonca doteraz neratifikovalo ani samotné Nórsko. Navyše v prípade nórskeho grantov nejde o dary, ale o povinnosť. Nórsko ako nečlenská krajina EÚ totiž zdieľa výhody európskeho hospodárskeho priestoru a preto je povinné podieľať sa aj na finančnej podpore vo vnútri spoločenstva.

Zároveň sme požiadali o preskúmanie rozhodnutia, požiadali o nahliadnutie do spisu a vyhotovenie fotokópie listu, na základe ktorého boli naše organizácie vyradené. Sprístupnenie informácií nám však nebolo umožnené. Nakoniec listom z Úradu vlády SR z 1. júla 2015 bolo potvrdené rozhodnutie o vyradení.

Odmietanie diskusií a osočovanie

Už od roku 2013 sa stretávame s otvoreným vylučovaním odborníkov pri hodnotových témach z konzervatívnej časti občianskeho spektra. Začalo to úplným vylúčením z procesu prípravy Celostátnej stratégie ochrany ľudských práv, pokračuje to sankciami za podporu odborného stanoviska k Istanbulskému dohovoru a v poslednom prípade pri

vypracovávaní návrhu zákona o rodovo podmienenom a domácom násilí. Z našich odborníkov, ktorí dlhodobo pracujú s osobami ohrozenými domácim násilím, nebol nikto prizvaný do jeho prípravy. V pracovnej skupine boli zástupcovia siedmich mimovládnych organizácií, šesť z nich boli zástupkyne tzv. ženských ľudskoprávných organizácií, ktoré presadzujú iba rodovo podmienený prístup k obetiam domáceho násillia. Návrh zákona teda reprezentuje jednoliaty názor mimovládnych organizácií združených v tzv. Bezpečnej ženskej sieti a neberie do úvahy názory renomovaných odborníkov z oblasti práva, viktimológie, psychológie alebo desiatok MVO, ktoré sa problematike násillia (vrátane domáceho násillia) a pomoci jeho obetiam rutinne venujú mnoho rokov. Mnohé profesionálne organizácie nemali teda žiaden reálny dopad na ovplyvnenie prípravy návrhu zákona. Po vznesenej kritike nakoniec riaditeľka odboru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí MPSVR SR narýchlo zorganizovala verejnú diskusiu. Účastníci diskusie vyjadrili veľkú nespokojnosť s načasovaním takéhoto podujatia - v doobedňajších hodinách v dovolenkovom období, taktiež s neskorým zaslaním návrhu - iba deň pred diskusiou. Takto podobne sa to dialo aj pri Celostátnej stratégii ochrany ľudských práv, keď sa diskusie s verejnosťou začali koncom júna, začiatkom júla. Pripomíname, že k týmto dokumentom sa kriticky nestavia iba určitá časť občianskej spoločnosti. K dokumentom bolo zaslaných množstvo pripomienok zo všetkých zainteresovaných ministerstiev.

KAUZA NÓRSKE FONDY

Nejde nám o nariekanie ani sebaľútosť. Ide o pragmatické konštatovanie, že pri našej snahe zapojiť sa do pripomienkovania alebo vyvolať diskusie sme označovaní v tom „lepšom prípade“ ako diletanti, ale tiež aj ako extrémisti, konšpirátori či sektári, ba aj nacisti. Naivne sme si mysleli, že Iniciatíva otvoreného vládnutia prijatá premiérkou I. Radičovou znamená participáciu na vládnutí a zvyšovanie zodpovednosti nás všetkých. Naša skúsenosť z posledných troch rokov však naznačuje, že síce máme možnosť vyjadriť sa k návrhom, ale v podstate už nie je možné nič zásadnejšie zmeniť. Povedané v skratke: „Pekne sme si vás vypočuli, ale urobíme si po svojom“. Participatívnosť však neznamená dať ľuďom iba priestor, aby povedali svoj názor. Znamená to poskytnúť im reálnu možnosť podieľať sa na tvorbe dokumentov, čo nám nikdy nebolo umožnené.

Ešte raz o Istanbulskej dohovore

„Nádejou pre obeť domáceho násillia bude Istanbulskej dohovor“ - tak to stále počúvame počas letnej kampane z našich rádií. Herci, speváci a športovci nám v TV šotoch tvrdia, že keď podporíme prijatie Istanbulskej dohovoru, odstránime násillie na ženách. Nepamätám si, že by niekedy za prijatie medzinárodnej zmluvy „bežala“ taká silná kampaň v médiách ako teraz. Vystáva z toho veľa otázok: Prečo také masívne masírovanie našich hláv? Majú potom naši poslanci možnosť rozhodnúť aj inak? Na základe vyradenia projektov z dôvodu nášho prejaveneho názoru k doteraz neratifikovanému Dohovoru, silno o tejto demokracii pochybujem.

Ohrozenie slobody a demokracie

Najsmutnejšou skúsenosťou posledných rokov je pre mňa fakt, že v našej krajine, ba dovoľím si tvrdiť, že v celej Európe, je ohrozená sloboda. Ľudia sa opäť obávajú prejavíť názor, postoj. Hovoria: „Keď sa to stalo vám, urobia to aj nám. Bojíme sa o prácu, zamestnanie. Bojíme sa, či takýmto verejným postojom nepoškodíme v budúcnosti naše deti“. Mnohí tvrdia, že chcú zostať neutrálni, uvidia neskôr, aká je pravda. Niektorí chcú zostať odborníkmi a preto sa nebudú zaujímať o „všetko“. Aj tak sa dá ... Chápem, že sme unavení z množstva informácií a pri každodennej starostlivosti „o chlieb“ nás nezaujímajú stratégie alebo dohovory. Máme však zodpovednosť za budúcnosť. Sme ešte generácia, ktorá zažila totalitu a preto poznáme jej nástroje, ktoré sa spočiatku zdajú také nebadané a nevinné. Nechceme naletieť tým, ktorí nás osočujú, že sme to práve my, ktorí polarizujú spoločnosť, vnášajú nenávisť, nie sú tolerantní, ktorí nedodržia ľudské práva .....

Zároveň si uvedomujem obrovskú úlohu poslancov nášho parlamentu. Vyzývam ich, aby skutočne prijímali zákony, ktoré budú ľuďom na osoh, nie na šikanovanie. Povzbudzujem občiansky sektor k ochrane slobody prejavu názoru. Prichádza čas otvorenej a pactivej debaty. Očakávam, že dôležité osobnosti občianskeho sektora bez alibizmu a tzv. neutrality budú verejne obhajovať pluralitu, rôznosť, ale aj slušne vyjadrený nesúhlas.

ANNA VEREŠOVÁ, *Áno pre život n.o.*

Z DOMOVA

Svätá Gianna putuje s nami za život

Fórum života ponúklo v rámci septembrového Národného pochodu za život 2015 možnosť farnostiam duchovne prispieť k pochodu modlitbami spojenými s uctením si relikvie sv. Gianny Beretty-Mollovej. Relikvia sv. Gianny teda putovala po Slovensku na miesta, kde o ňu prejavili veriaci záujem.

V tomto zložitom období svet potrebuje silný prúd milostí cez príhovory svätcov. Národný pochod za život vyjadruje radosť zo života, ktorá však nemôže byť lacná. Podopierajú ju obety mnohých ľudí čistého srdca. Svätá Gianna Beretta Mollová (1922 - 1962) je ako jedna z nás – lekárka, matka, veriaca, a akoby na pochode kráčala s nami. Počas života v svojej profesii, materstve i vo viere však vykonala o krok viac ako my. Obetou vlastného život za život dieťaťa vstúpila do večnosti.

Fórum života ponúka k národnému pochodu jej živý príklad. Vďaka aktivite rodiny Dobešovcov je relikvia svätej Talianky uložená aj v Rajeckých Tepliaciach v Dome sv. Gianny. Dnes, keď je materstvo napádané zo všetkých strán, vnucuje sa falošný pocit altruizmu prepožičaním materského lona, keď sa dieťa stáva terčom žiadostí a iden-

tita ženy je ponižovaná zabíjaním v jej lone, keď vernosť, čistota a obeta sú zosmiešňované, príklad svätej matky a manželky nás môže povzbudiť ísť proti prúdu - v obete a v láske.

Relikvia začala putovať na konci mája v Hontianskych Trstánoch, pokračovala v Levickom a Krupinskom dekanáte a postupne sa pridávali ostatné farnosti. Počas júna si relikviu uctili skoro v 30 kostoloch Banskobystrickej diecézy. Relikvia putovala aj na stretnutie Lumenrodín na Škútovkách a na EMfest na Starých Horách. Júnové putovanie sa zavŕšilo vo farnosti Senohrad, kde zotrvala relikvia sv. Gianny počas osláv Dňa rodiny.

Putovanie pokračovalo aj po prázdninách. Počas prázdnin sa uskutočnil denný tábor vo farnosti Hontianske Trstány s názvom Po stopách sv. Gianny. Deti tak prežívali čas so sv. Giannou. Relikviu si uctili aj na prolifetábore pre mladých v pastoračnom centre v Podkriváni s názvom Mladí za život.

ANNA SIEKELOVÁ,
koordinátorka pre výchovu a vzdelávanie

Foto: Anna Siekelová

Z DOMOVA

POHODA NA POHODE

Texty: Petra Heretová, Foto: archív Fóra života

Hoci informačný stánok Fóra života putuje každoročne počas leta po mnohých podujatiach a festivaloch, pozvania do sekulárneho prostredia dostávame len veľmi zriedkavo. Sme preto radi, že sme mohli už tradične navštíviť festival Pohoda, ktorý sa tento rok konal 9. až 12. júla na letisku v Trenčíne. Je to pre nás jedinečná príležitosť dostať sa „von“, priamo k ľuďom, ktorí našim postojom len málokedy rozumejú.

1. Náš stánok medzi ostatnými stánkami neziskových organizácií vyrástol až dvakrát!). Hneď v prvý večer ho spolu s okolitými stánkami zhodil silný vietor a dosť ho poškodil. Počas ďalších dní sme preto pri každom závanе vetra vysokočili na nohy a pohotovo ho pridržiavali.

2. Ako každý rok okrem rozhovorov s účastníkmi festivalu a objasňovania poslania Fóra života sme ľuďom pomínali propagačné materiály o nás či publikácie o ochrane života. Novinkou bol test – na stole sme mali rozložené fotky rôznych štádií prenatálneho vývoju dieťaťa a návštevníci mali hádať, z ktorého týždňa tehotenstva je daný obrázok. Správnosť odpovede si mohli overiť na zadnej strane a v priloženom texte sa dozvedeli viac o tom, čo všetko sa už dieťaťu v danom štádiu vycimulo. Niektoré odpovede prekročili svoju presnosťou, no iné nás utvrdili v tom, že veľké množstvo ľudí si prenatálne dieťa predstavuje ako „zhluk buniek“ do pomerne vysokého štádia tehotenstva.

3. Jedny z najmladších účastníčok, ktoré sa tohto roku pristavil pri našom stánku. Navštívili nás však aj deti spolu s rodičmi - tie zvyčajne zaujal model bábätka z dvanásteho týždňa tehotenstva v životnej veľkosti a informácia, že kedysi takto vyzerali v maminom brušku aj oni.

4. Na druhý deň sa k nám pripojil aj dobrovoľník z tímu Národného pochodu za život a v jeho podaní maskot podujatia Vrtulko. Prechádzal sa pomedzi ľudí, rozdával informačné materiály o Pochode a pozýval všetkých zúčastniť sa na ňom.

Z DOMOVA

5. Medzi návštevníkmi stánku sú takí, ktorí len nakuknú, iní sa chcú dozvedieť viac o Fóre života alebo sa dlhšie porozprávať. Prídu aj takí, ktorých názory sú v príkrom rozpore s našimi – tento rok sa to týkalo dozvukov referenda, hlavne témy registrovaných partnerstiev a adopcií detí homosexuálnymi párami. Musí sa uznať, že tunajšie rozhovory prebiehajú veľmi kultivoovane. Osobne ma „zdvihlo zo stoličky“ iba raz – keď mladý muž vyhlásil, že ho pohoršujú naše obrázky z prenatalného vývinu, lebo „embryá vyzerajú nechutne“.

6. Medzitým si maskot Národného pochodu za život užíval svoje chvíle slávy, lebo úspešne pútal pozornosť zástupcov ľudí. Selfie s Vrtuľkom chceli snáď všetci :). No a pri tej príležitosti dostali hneď pozvanie zúčastniť sa na Pochode za život. Maskot sa proste osvedčil.

7. Pri stánku sa pristavovali muži, ženy aj deti. Len raz sme si vypočuli vetu, ktorú pán v strednom veku adresoval svojmu synovi: „Tam nejdeme, to sú ženské záležitosti.“ Ostáva len dúfať, že toto o zodpovednosti voči počatému životu nepočávajú mladí chalani od svojich otcov bežne...

8. Účinkovali: Maťo, Katka, Fabián, Peťa a Lucka. Už teraz sa tešíme na ďalší ročník :)

Z DOMOVA

Kampan' Dňa počatého života opäť rozsvietila myseľ

Niekoľko mesiacov po ukončení 15. ročníka kampane Dňa počatého dieťaťa prišiel čas na jej rekapituláciu. V prvom rade chceme vysloviť srdečné „vďaka“ všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na kampani. Iba vďaka vašej ochote a podpore sa mohla zrealizovať. Sme presvedčení, že táto kampan' symbolizovaná bielymi stužkami vyslala pozitívne posolstvo o tom, že nám na Slovensku záleží na dôslednej ochrane ľudského života od počatia po prirodzenú smrť.

Celkovo sme zaznamenali dobré ohlasy na tohtoročný nápad - vizuál s orlom a rodinou očakávajúcou dieťa. Mottom kampane bolo: „Chránime nevyliahnuté orly, chráňme aj nenarodené deti!“ Išlo o reakciu na stav našej spoločnosti, ktorá, žiaľ, väčšiu ochranu prikladá

niektorým chráneným zvieratám ako nenarodeným ľudským bytostiam. Vizuálom sme chceli upozorniť na túto neproporčnosť a zároveň volať po náprave. Keďže u niektorých ľudí stále pretrváva presvedčenie, že dieťa pred narodením je len zhuk buniek, do letáčika sme umiestnili aj štyri obrázky z prenatálneho vývinu dieťaťa.

Vizuál sa objavil na bilbordoch po celom Slovensku, prevažne vo väčších mestách, ako aj na letáčikoch a plagátoch, ktoré sme distribuovali, či na baneroch, ktoré si ľudia kreatívne urobili z vlastnej iniciatívy. V niektorých mestách zašla iniciatíva ešte ďalej. Napríklad v Námestove a Senici si dobrovoľníci pripravili informačné stánky priamo na hlavnom námestí, aby pritiahli väčšiu pozornosť obyvateľov. V Ružomberku

V Trnave na ZŠ sv. Angely Merici poňali Deň počatého dieťaťa v originálnom štýle. V ten deň prišli žiaci a učitelia oblečení v bielom, aby si ho lepšie sprítomnili a na školskom dvore vytvorili veľkú živú „stužku“ tím, že sa zoradili do tohto tvaru.

Z DOMOVA

bol takýto stánok zriadený priamo na univerzite. V žilinskej farnosti Solinky postavili farníci pred kostol biele kríže vyjadrujúce nespravodlivo usmrtené detské životy pred narodením.

V Bratislave sa 25. marca uskutočnili dve krásne akcie: koncert orchestra ZOE, ktorý umelecky stvárnil udalosť, pričom mladí hudobníci prezentovali niekoľko klasických skladieb. Minútu ticha si auditórium pripomenulo osudy potratených nenarodených detí. Druhou akciou bolo rozdávanie stužiek na internáte Ľ. Štúra spojené s podelením sa o osobné svedectvá, s hudbou a divadlom, ktoré zastrešilo združenie ForLife Mission pôsobiace v bratislavskom študentskom Univerzitnom pastoračnom centre. Na mnohých ďalších miestach na Slovensku sa takisto organizovali skupiny dobrovoľníkov, ktorí rozdávali biele stužky okoloidúcim na ulici a rozprávali o hodnote života od počatia.

Bolo zážitkom vidieť zanietých mladých ľudí v akcii, ktorých entu-

ziazmus a nádej, že spoločne môžeme premieňať Slovensko na civilizáciu lásky, sú dnes také potrebné. Keďže čelíme mnohým kultúrnym výzvam, s ktorými sa musíme vysporiadať, potrebujeme znova a znova hovoriť „nie“ relativizácii dôstojnosti človeka i rodiny. Deň počateho dieťaťa mal opäť rozsvietiť mysle a srdcia ľudí, aby zo semienok klíčila úroda.

MARTIN GAZDÍK,
koordinátor kampane DPD
Foto: archív FŽ

ZO ZAHRANIČIA

V Ríme sa vzopreli genderovému vyučovaniu

Pol milióna Talianov protestovalo 20. júna v Ríme pred Lateránskou bazilikou pod heslom Dňa rodiny proti rodovej ideológii na školách a programom LGBTI. Pokojná manifestácia bola reakciou na snahy premiéra Mattea Renziho pretlačiť zákon o registrovaných partnerstvách a následnej adopcii detí. „V škole, kde chodia moje deti, sa hovorí o rodinách pozostávajúcich z dvoch otcov či dvoch matiek, a to bez povolenia rodičov,“ povedal 41-ročný lekár Giuseppe Ripa. „Dôrazne odmietame pokusy prepašovať do vyučovacích osnov projekty, ktorých cieľom je narušenie pohlavnej identity detí,“ povedal Massimo Gandolfini, hovorca výboru „Bráňme naše deti!“. Medzi protestujúcimi bolo nielen veľa katolíkov, ale aj zástupcovia evanjelikálnej aliancie či moslimský imám rímskej mešity Centocelle. Hlavný rímsky rabin zaslal zhromaždeniu podporné posolstvo. Podporu adresoval aj predstaviteľ Asociácie rodičov a priateľov homosexuálov Agapo. Týždeň predtým sa sťažovali rodičia z provincie Terst na školské programy platené z ich daní, podľa ktorých sa deti prezliekajú do šiat opačného pohlavia, ako aj na agresívne programy sexuálnej výchovy zahŕňajúce vzájomné telesné dotyky detí.

<http://news.yahoo.com/hundreds-thousands-rally-rome-against-gay-unions-202458032.html>

V Kansase obmedzili interrupcie

Od 1. júla tohto roku v americkom štáte Kansas nadobudol platnosť zákaz

vykonávania interrupcie v druhom trimestri tehotenstva, ktoré sa doteraz bežne praktizovali. Návrh príslušného zákona podpísal republikánsky guvernér, kritik potratov Sam Brownback ešte v apríli. Návrh vypracovala najväčšia protiinterrupčná lobistická skupina v USA s názvom Národný výbor práva na život (NRLC). Autori legislatívy dúfajú, že sa týmto Kansas stane príkladom aj pre ostatné americké štáty. Podľa prezidentky NRLC Carol Tobiasovej má zákon „silu zmeniť interrupčnú politiku v USA.“ Opozičná skupina za „práva na možnosť voľby“ pre tehotné ženy má v pláne zákon napadnúť súdnou cestou. Zákon zakazujúci dilatáciu a následné odstránenie plodu má totiž podľa odporcov viaceré legislatívne slabé miesta. Zakazuje napríklad aj chirurgické zákroky skôr, ako je plod schopný prežiť mimo maternice. Okrem toho nerieši výnimky súvisiace s duševným zdravím tehotnej ženy.

<http://www.teraz.sk/zahranicie/kansas-sa-stal-provym-statom-ktory-z/128927-clanok.html>

Miss Belgicka je chlapec

Dvadsaťdvaročná Celine Van Den Bossche bola pred štyrmi rokmi ešte chlapcom. V súčasnosti kandiduje na Miss Belgicka. „Som transgender,“ vyhlásila. „A čo je na tom?“ Bossche je profesiou kadernička. Na súťaži krásy sa zúčastňuje prvý raz. Najprv však musí prejsť predkolom výberu a získať dostatočný počet hlasov cez esemesky. Správy o jej chlapčenskej minulosti sa objavili tri mesiace po registrácii, no nemala problém podeliť sa o svoju

ZO ZAHRANIČIA

skúsenosť. „Niektorí ľudia sa narodia s deviatimi prstami na nohách, ja som sa narodila ako dievča v chlapčenskom tele. Vybrala som si to? Nie, považujem to za výzvu, ktorú by som radšej nemala, ale teraz pokračujem v hľadaní najlepšieho riešenia.“ Od základnej školy Bossche vnímal, že sa odlišuje od spolužiakov. Začal používať make-up a nosiť podprsenu. V 15. roku podstúpil psychologickú a hormonálnu liečbu, v osemnástich absolvoval chirurgickú zmenu pohlavia. Dnes je podľa dokladov oficiálne mladou ženou.

<http://www.xpats.com/miss-belgium-candidate-born-boy>

Transsexuál sa rozhodol pre eutanáziu

Belgčan Nathan Verhelst, ktorý bol predtým dievčaťom – Nancy, sa po neúspešnej zmene pohlavia rozhodol ako 44-ročný podstúpiť eutanáziu. Zomrel 29. júna. Akt smrti vykonal lekár, ktorý pred rokom usmrtil dvojčky s vrodenu hluchotou, ktoré začali strácať aj zrak. Eutanázie v Belgicku stúpli o 25 percent. Každý 50. mŕtvy končí eutanáziou. Verhelst, ktorý sa rozhodol ukončiť svoje neznesiteľné utrpenie v dôsledku strašného výzoru svojho tela, je prvým prípadom eutanázie po neúspešnej zmene pohlavia. Nancy podstúpila hormonálnu terapiu v roku 2009, potom mastektómiu a napokon konštrukciu penisu. Procedúry však neprebehli podľa plánu. „Keď som chcel sláviť svoje chlapčenské narodenie, zhrozil som sa svojho obrazu v zrkadle,“ povedal tesne pred smrťou pre belgické noviny Het Laatste Nieuws. Belgicko je druhou krajinou po

Holandsku, ktorá legalizovala eutanáziu (v roku 2002). Zákony hovoria, že eutanáziu alebo asistovanú samovraždu možno vykonať po slobodnom rozhodnutí človeka pri plnom vedomí, ktorý dlhodobo neznesiteľne psychicky alebo fyzicky trpí v dôsledku nevyliciteľnej choroby. Prieskumy ukazujú, že až 32 % asistovanej smrti sa deje bez žiadosti pacienta a 47% prípadov je bez záznamu.

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-2440086/>

Belgian-transsexual-Nathan-Verhelst-44-elects-euthanasia-botched-sex-change-operation.html

Kto (ne)podporuje Planned Parenthood

Po tom, ako sa na internete objavili videá o predaji orgánov potratených detí v americkej pobočke Spoločnosti pre plánované rodičovstvo, sa republikáni v kongrese zaujímali, ako je spoločnosť financovaná. Webová stránka *2ndVote* uvádza, že vyše 25 % financií pochádza z darov sponzorov. Zoznam bol neskôr zo stránky Planned Parenthood odstránený. Na zozname 38 firiem figurovali renomované spoločnosti American Cancer Society, Avon, Deutsche Bank, Levi Strauss, Microsoft, Oracle, PepsiCo, Pfizer. Pôvodne bolo uvedených 41 sponzorov. Zástupcovia Xeroxu však vyhlásili, že nesponzorujú Planned Parenthood a po komunikácii s ich centrom sa žiadali vyškrtnúť zo zoznamu. Podobne urobili spoločnosti Ford Motor Co a Coca-Cola. Podľa vyjadrenia ich predstaviteľov pre Daily Signal boli na zozname uvedení chybné.

<http://dailysignal.com/2015/07/21/meet-the-41-companies-that-donate-directly-to-planned-parenthood/>

FOTOSÚŤAŽ

Výsledky Fotosúťaže ku Dňu počatého dieťaťa 2015

Keď sme vyhlasovali tretí ročník Fotosúťaže ku Dňu počatého dieťaťa v marci tento rok, sľúbili sme dvom z vás, ktorí nám pošlete zaujímavé a kreatívne fotografie s témou ochrany ľudského života od počatia, sadu kníh od Karmelitánskeho nakladateľstva Bratislava (www.ikarmel.sk, www.kna.sk). Vašich momentiek aj umeleckých fotiek však prišlo toľko a takých krásnych, že sa naša „pro-life“ a „pro-family“ porota rozhodla odmeniť až troch z vás :)

Tri balíčky kníh (každý v hodnote 25 €) teda putovali k autorke Anne Moravčíkovej za nádhernú čiernobielu fotku tehotenského bruška s rukami otecka, ktoré ho chránia; k Milošovi Balákovi za momentku detských nožičiek v dlaniach; a k rodine Hackerovcov, ktorí nám poslali hromadnú rodinnú fotku s menami všetkých jej členov, vrátane toho najmenšieho ešte v maminom brušku, ktoré sa medzičasom už narodilo (víťazná foto je na titulnej strane). Srdečne blahoželáme k takejto krásnej oslave života od počatia a už teraz sa tešíme na štvrtý ročník Fotosúťaže ku Dňu počatého dieťaťa, ktorú rozbehneme opäť začiatkom marca 2016 :).

Partner projektu:

**KARMELITÁNSKE
NAKLADATEĽSTVO
BRATISLAVA**

Anna Moravčíková

Miloš Balák

Silvia Hackerová

OZNAMY

Bioetická on-line poradňa Fóra života

Fórum života otvorilo na svojej webovej stránke www.forumzivota.sk od 1. júla 2015 on-line poradňu s dvoma sekciami. Téma prirodzených metód plánovania rodičovstva sa bude venovať absolventka náuky o rodine Mgr. Anna Siekelová, lektorka Billingsovej ovulačnej metódy, koordinátorka FŽ pre výchovu a vzdelávanie. Na problémy bioetického charakteru – najmä témy spojené so začiatkom a koncom života, výskumom na embryách, náhradným materstvom a reprodukčnou medicínou, ako aj farmáciou z pohľadu bioetiky - bude odpovedať PharmDr. ThLic. Mária Raučínová, aktivistka Fóra života, konzultantka Subkomisie pre bioetiku Teologickej komisie KBS.

Kurz Billingsovej metódy v Sigorde

Centrum pre rodinu Sigord a Donum viatae, o.z. vás pozývajú na kurz Billingsovej ovulačnej metódy (BOM) v dňoch 9. 10. – 11. 10. 2015 do strediska Sigord v Slanských vrchoch pri Prešove. Kurz je určený najmä pre snúbencov, manželov, učiteľov, katechetov, budúcich lektorov BOM. Privítame všetkých, ktorí chcú poznať tajomstvo života a získať kľúče od svojej plodnosti, aby mohli vedome žiť zodpovedné rodičovstvo. Na kurz sú pozvaní aj tí, ktorí si chcú obnoviť Certifikát BOM.

Cena: 45 €

Ubytovanie a strava sú zabezpečené

Info: Mía Lukáčová

mia@lukacova.sk, 0905 385 814

Príhláška: www.centrumsigord.sk

MANŽELSKÉ A PREDMANŽELSKÉ PORADENSTVO

Mgr. Martina Šipošová | manželský poradca

- » individuálne aj párové poradenstvo manželom
- » pomoc pri riešení vzťahových, funkčných alebo komunikačných problémov medzi manželmi
- » aktívne sprevádzanie počas záťažovej situácie manželov
- » individuálne aj párové konzultácie snúbencom

mobil: 0903/668 033

mail: siposovam@pezinskerodiny.sk

Centrum pre rodinu - Pezínok, Farská 7

www.pezinskerodiny.sk

Ponúkame Vám informačné a vzdelávacie materiály Fóra života. Môžete si ich objednať na e-mailovej adrese kancelaria@forumzivota.sk alebo telefonicky.

národný pochod za život

BRATISLAVA 20. september 2015

radosť zo života

pochodzazivot.sk

PIATOK 18. 9. 2015

17:00 - 23:00

Filmový pro-life festival
Clip time - stretnutie mládeže
Benefičný koncert

SOBOTA 19. 9. 2015

10:00 - 24:00

Workshopy pro-life
Program pre deti a mládež
Filmový pro-life festival
Divadelné predstavenie
Pro-life literárna kaviareň
Koncert za život
Life celebration večer
Gospel a chvály
Taizé modlitby

NEDEĽA 20. 9. 2015

Dopoludnia

Pro-life nedeľné bohoslužby
v bratislavských kostoloch

11:00 Detský program

12:30 Hlavný pro-life program - Námestie SNP

14:30 NÁRODNÝ POCHOD ZA ŽIVOT
oslavný pochod ulicami mesta

16:30 „Záverečná bodka“

KANET

radio **umen**

UX
TELEVÍZIA

Katolícke
noviny

TLAČOVÁ KANCELÁRIA
KONFERENCIE BISKUPOV SLOVENSKA

Ri
VIA

slovo

OPERA
OPERATION
OPAV

postov.sk

cesta+

Nahlas

zastolom.sk

DIMENZIE
CARNOS KTORI NEHLEDAJU PO POKYTOCH

família
Vždy má čo povedať

KUMRANSK
KUMRANSKO

MIRIAM
PAJ ŽENÁ & OTVORENÝ SRDČOU

P15

PRESS

Vyveska.sk

Ver.sk